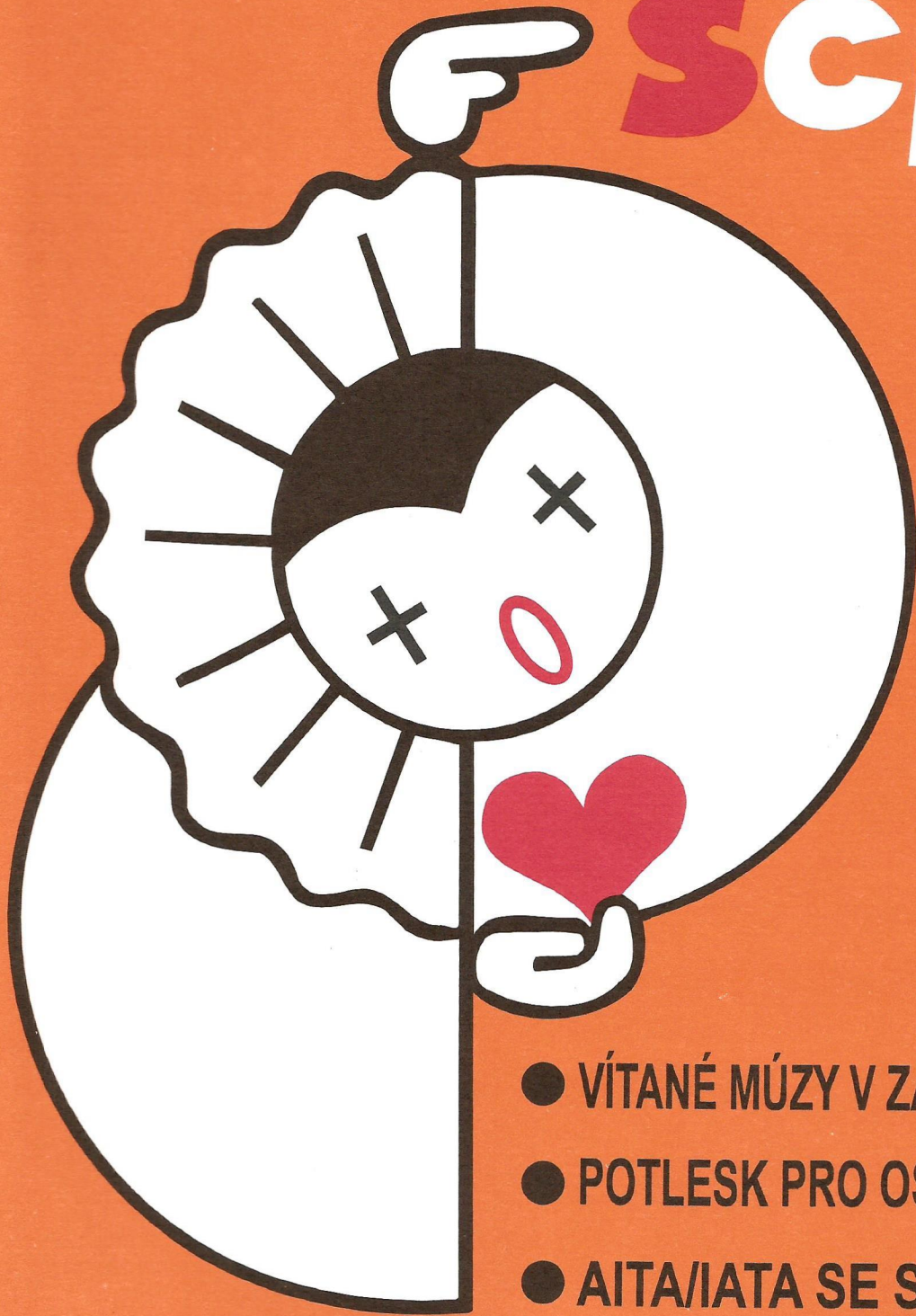

AMATÉRSKÁ SCÉNA

Č. 1
'96

- VÍTANÉ MÚZY V ZÁMECKÉM SKLEPENÍ
- POTLESK PRO OSTRAVSKÉ SETKÁNÍ
- AITA/IATA SE SEŠLA V ANKAŘE
- DILIA INFORMUJE
- VZNIK SOUKROMÉHO DIVADLA
- ZVUK NA JEVIŠTI

10 Kč

OBSAH

Quo vadis? Lenka Lázňovská	2
Vítané múzy v zámeckém sklepení	
Vít Závodský	3
Potlesk pro desátéprvní ostravské Setkání	
Milan Strotzer	5
Faustování 1995 Josef Brůček	6
8. Celostátní dílna mladých divadelních, loutkářských a recitačních souborů	
Josef Brůček	7
Komuniké ze zasedání Festivalového výboru Jiráskova Hronova (LL)	7
Co se děje v Klubu režisérů SČDO?	
Dušan Zakopal	7
? Amatérské dno či dno amatérského divadla?	
Vladimír Zajíc	8
Poznámky k současnému ochotnickému divadlu	
Bohuslav Beneš	9
Vidíme divadlo jako výchovu k vyšší mravnosti, říkají Sovovi ...	
rozhovor připravila Lenka Lázňovská	10
Mladá scéna z Ústí n.L. - Amatérské divadlo s poloprofesionálním provozem	
rozhovor připravila Lenka Lázňovská	11
AITA/IATA se sešla v Ankaře	
Lenka Lázňovská	12
Rádobydivadlo v Estonsku Ladislav Valeš	14
Ořečovští „Švédové“ r. 1995 ve Švédsku	
František Klačka	14
Informace Českého střediska AITA/IATA o vlámské nabídce recipročních výměn souborů	15
DILIA informuje	15
Vznik soukromého divadla - možnosti založení	16
Zvuk na jevišti František Mikeš	17
Zprávičky	18
Kalendář akcí	20

AMATÉRSKÁ SCÉNA

Dvuměsíčník pro otázky amatérského divadla a uměleckého přednesu.

Ročník 33 (Ochotnické divadlo 42)

Vydává Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, Blanická 4, 120 21 Praha 2

Vedoucí redaktorka: Lenka Lázňovská,

redaktor: PhDr. Milan Strotzer

Redakční rada: prof. J. Císař (předseda), dr. V. Šrámková, J. Lhotská, A. Exnarová, J. Brixí, J. Brůček, V. Ondráček, F. Mikeš, I. Samotný, J. Hraše, J. Kodeš.

Grafická úprava: Hana Tomková (obálka), Jitka Tláskalová (loga), Václav Morava (kresby).

Adresa redakce: pracoviště ARTAMA, P.O. BOX 2, Křesomyslova 7, Praha 4, telefon 02/61215684-7, fax: 6121 5688

Tiskne Kulturní agentura IKARUS Mělník

Rozšiřuje: A.L.L. production (P.O. Box 732, 111 21 Praha 1),

objednávky přijímá redakce časopisu a vydavatel

Cena 1 výtisku 10,- Kč, roční předplatné 60,- Kč

Nevyžádané rukopisy redakce nevrací.

Toto číslo bylo dáno do tisku 9.2.1996

© IPOS PRAHA 1996

Quo vadis?

Při nejrůznějších příležitostech se ozývá otázka, jaké je dnešní amatérské divadlo, jak se liší od toho předlistopadového, kam kráčí. Odpověď na ni hledají odborníci, tvůrci, zainteresovaní. Prof. Císař ve svém hodnocení loňské Národní Třebiče píše o tom, že amatérské divadlo překonalo či právě překonává rok nula, do kterého se vrátilo po listopadu. Soudí tak z inscenační úrovně a zejména kvality herecké složky. Neboť ta je rozhodující pro to, aby obraz světa, ono poselství divadla, mohlo být sděleno divákovi.

Divadlo (a ostatně nejen amatérské) prošlo samozřejmě hlubokými změnami. Týkají se jak existenčních, tak uměleckých otázek. Bez často problematické opory bývalých zřizovatelů, ale bez ekonomického a materiálního zázemí, se muselo postavit na vlastní nohy a hledat nové způsoby existence. V této souvislosti je zajímavou otázkou, proč po úvodní vlně opadl zájem o sdružování ve spolcích. I když tento proces je permanentní, myslím, že jeho dramatická fáze je u konce. Amatérské divadlo se muselo vyrovnat i se ztrátou krve, tj. s odchodem řady tvůrců. Stali se profesionály (P. Lébl), podnikateli, politiky apod. Padla motivace této činnosti jako seberealizace, jako způsob vyrovnání se s okolním světem. Toto vyrovnání mělo na přelomu 70. a 80. let podobu spíše vzdoru - Šupina, Anebydivadlo a další, zatímco v 80. letech grotesky (výrazně např. u Lébla, Klapky, M. Pokorného a dalších). Dokonce se po listopadu zdálo, že nebude o čem hrát. Nikoliv náhodný je návrat k české i světové klasice.

Divadlo se muselo vyrovnat i se ztrátou masivní státní podpory ve formě sítě OKS a KKS, přičemž zvláště v 80. letech např. na KKS začali přibývat lidé pracovití, v divadle vzdělání, které jen těžko může někdo označovat jako ideologický spár (Mirka Císařová v Hradci Králové, Jiří Pokorný v Českých Budějovicích, Saša Rychetský v Ostravě, Jaroslava Suchomelová v Brně, Jana Urbanová v Ústí n. L., Milan Strotzer u Středočechů, Saša Pernica v Praze). Ze zázemí někdejších krajských lidových konzervatorií vyrostla obrovská plejáda tvůrců dnes střední generace. Osobně se domnívám, že tento systém bude muset být na jiné bázi obnoven. Ukázalo se, že amatérští divadelníci se o některé potřeby dokážou postarat. Důkazem za jiné budiž regionální přehlídky, z nichž mnohé se zrodily doslova na zelené louce.

Jaké je tedy české amatérské divadlo současnosti? Opravdu se odrazilo ode dna roku nula? Jsou tvůrci, kteří se vracejí (V. Klapka, M. Pokorný a další) důkazem pro anebo proti? Jak se změnil inscenační styl? Nachází divadlo prostředky schopné oslovit dnešního diváka? Anebo jde zatím o výjimky? A co diváci - přijímají náročné kusy s poselstvím (Goldbergovské variace, Ukutný Lorco apod.) anebo hledají spíše oddech a zábavu? Je něco z tehdejší metodické péče, k čemu bychom se měli vracet? Kdo, jak, za co? Podobných otazníků existuje jistě celá řada.

Amatérská scéna by právě v letošním ročníku chtěla těmto problémům věnovat pozornost. Hodláme oslovit známé osobnosti a tvůrce. Jistě i Vy si o tom něco myslíte. Napište nám. Možná z tohoto společného uvažování vzejdou zajímavé impulzy a náměty pro občanská sdružení, pracoviště ARTAMA a další subjekty.

PIŠTE, PIŠTE, PIŠTE !!!

Lenka Lázňovská

Vítané múzy v zámeckém sklepení

Amatérští sóloví recitátoři z obou republik naší bývalé federace se každoročně účastní několika soutěží, mezi nimiž jakožto národní přehlídky hrají prim Wolkrův Prostějov a Hvězdoslavovův Kubín. Existuje však akce, o níž ke škodě věci nezasevěná veřejnost málo ví, ačkoli má z nich jako jediná mezistátní charakter. Jmenuje se Moravský festival poezie „O štít města Valašského Meziříčí“ a pod patronací Ministerstva kultury ČR ji 9. - 11. listopadu 1995 už po jedenatřicáté uspořádalo Kulturní zařízení tohoto města ve spolupráci s dalšími institucemi, zejména ARTAMOU Praha a Národním osvětovým centrem Bratislava.

Nepřerušené tři desítky ročníků MFP znamenají v našich podmínkách unikátní a nezanedbatelnou tradici, která se vytvářela postupně zdola (od krajské soutěže po nadnárodní), a to z nezištného nadšení mnoha houževnatých lidí. Záhy poskytly možnost názorně konfrontovat odlišné recitátorské přístupy a pojetí, otevřeně si vyměňovat názory a zkušenosti. Je sympatické, že toto neběžné úsilí organizátorů nijak nepolevilo ani po rozchodu a následném politickém vzdalování obou republik a že MFP přes nejednou přetrvávající neinformovaně podcenivý pohled na domněle jen „lokální“ podnik proběhl už potřetí v internacionálním měřítku.

Pozitivních obsahových a propozičních změn, kterými MFP zejména po roce 1989 prošel, byla celá řada. Podrobněji jsme je rekapitulovali při hodnocení jeho jubilejního 30. ročníku. Klíčová proměna se týkala samotného dramaturgického zaměření, když se úvodní vyřazovací kolo pohotově otevřelo jakékoli (tedy ne už jen ruské a sovětské) poezii nebo próze. Přibyla Cena 17. listopadu a anketní Cena účastníků, odpadlo vyhlášení pořadí krajských družstev, obměnili se členové do té doby téměř konstantní poroty a zavedlo se střídání jejich členů v předsednické funkci. Nejnověji se pak snížila spodní věková hranice soutěžících na 15 roků, aby byla shodná s Wolkrůvým Prostějovem.

Do „Valmezu“, známého svým zvláštním geniem loci a družnou atmosférou „spřízněných duší“, přijel tentokrát rekordní počet 44 špičkových recitátorů. Více nežli třetinu z nich představovali muži a v téměř byli zastoupeni účastníci ze Slovenska. Jejich interpretační výkony posuzovala ve dvou kolech sedmičlenná odborná porota v čele s bratislavskou vysokoškolskou pedagožkou Jaroslavou Čajkovou. Specifickým rysem její hodnotící práce zůstává už po mnoho roků veřejné číselné bodování po doznění každého časově omezeného vystoupení. O jeho nepopiratelných výhodách i sporných momentech se téměř každoročně rozvíří diskuze; pořadatelé však na tuto praxi, náročnou na kvalifikovanost, pohotovost a individuální názorovou vyhraněnost porotců, nedají dopustit, protože umožňuje žádoucí objektivitu a průběžnou kontrolu nekuloárového rozhodování. V prvním kole je nyní možno volit text z oblasti poezie i prózy, ve finále pouze básnické předlohy bez dalšího vymezení.

Vzhledem k tomu, že v poslední době přestal fungovat systém nižších, okresních a krajských soutěží a rovněž metodická síť příslušných kulturních středisek, byly tu i loni rozličné regiony zastoupeny dosti nerovnoměrně - podle toho, kde se kolem iniciativních osobností přirozenou cestou utvářejí rozličné interpretační „školy“ a „líhně“. Přednes jednotlivých soutěžících měl značně rozdílnou úroveň, protože dřívější vyhraněná individuality vystřídal nástup mladých adeptů, kteří potřebné zkušenosti teprve získávají. Špičko-

vých výkonů tedy poněkud ubylo, naštěstí však ve prospěch solidního „průměru“ (pro postup do finále bylo třeba zdolat relativně vysokou hranici 33 bodů). Nápadně velké bodové rozdíly u jednotlivých porotců (ať už recitátory znali z dřívějších přehlídek nebo je slyšeli poprvé) a nejednou velmi nízká hodnocení prvního kola (v rámci desítkové tabulky se v rukou porotců objevovalo i číslo 3) svědčily o tom, že by nějaká předběžná selekce zejména v řadách těch nejmladších „greenhornů“ možná přece jen neuškodila. Na tuto skutečnost a na mnohé jiné problémy budoucího vývoje uměleckého přednesu u nás upozornil jak solidně koncipovaný, barevně odlišený festivalový Zpravodaj

MFP '95 - Zdeněk Tesař získal 1. místo v I. kategorii

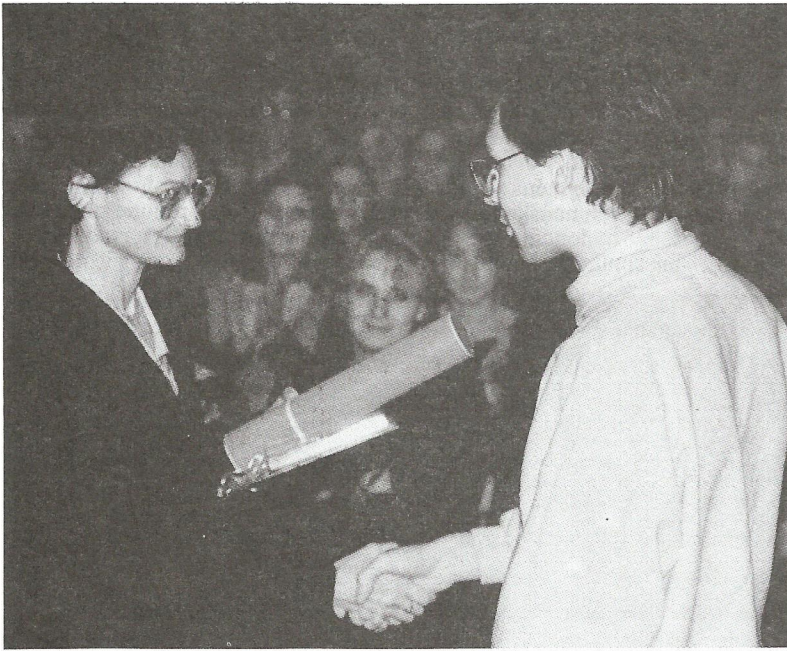
Foto: archiv autora

(na rozdíl např. od podobné tiskoviny Jiráskova Hronova je tu distribuován zdarma), tak obsažný závěrečný seminář s konkrétním rozbořením předních hodnocených výkonů, především oněch 21 finalistů.

Dramaturgický výběr domácích i cizích textů zůstal i tentokrát dostatečně pestrý a v mnohém konkrétním případě svědčil o sečetlosti mladých přednášejících a jejich oceněníhodném rozhledu po domácí i překladové literatuře.

V úvodním kole obou kategorií jsme slyšeli tvorbu 43 autorů, s mírou převahou prozaiků. Volba tu nevykazovala žádné zřetelné těžiště: menší zastoupení našla cizí klasika (N.V. Gogol, A.P. Čechov, M.M. Kociubynskij, M. Cvetajevová aj.) ve prospěch novodobých zahraničních autorů (R. Jeffers, J. Martí, J. Cortázar, J. Updike, W. Allen, Č. Ajtmatov, J. Buzássy), občas i poměrně objevených (J. Osti aj.). Téměř chyběli reprezentanti Německa, Francie nebo Itálie a zástupci moderní přelomu století, zatímco k textovým raritám náležel např. eskymácký folklór nebo rímská produkce (D. Hivešová-Šilanová). Z domácí oblasti zřetelně převažovali spisovatelé meziváleční (J. Wolker, J. Seifert, K. Čapek, F. Halas, V. Vančura, J. Deml, J. Orten atp.). Nikoli poprvé byla nápadná absence našich tvůrců 19. století (výjimkou potvrzující pravidlo byl J. Zeyer a povídka F.X. Šaldy) a též lákavých impresionistů, symbolistů nebo dekadentů. Zkrátka nepřišla poezie ani próza posledních desetiletí (O. Mikulášek, E. Frynta, V. Lacina, I. Vyskočil, J. Suchý, J. Hiršal a B. Grögrová, M. Topinka, A. Berková a další), pominuta však zůstala sféra disidentská a exilová, a to včetně jindy vyhledávaných jmen J. Koláře, I. Diviše, I. Wernische, písničkářů apod. Dramaturgickým oživením se stala ukázka z odkazu J. Komenského nebo slovácká lidová tvořivost.

Skladba finálového kola odrážela individuální vkus recitátorů pochopitelně ještě zřetelněji, tentokrát v rovnováze básníků domácích (J. Seifert, J. Zahradníček, J. Orten, V. Holan, J. Kainar, J. Skácel, V. Hrabě, A. Přidal) a cizích (E. Lear, B. Brecht,

MFP '96 - předsedkyně poroty Jaroslava Čajková předává cenu za 2. místo v I. kategorii Stanislavu Rubášovi, který získal navíc cenu 17. listopadu
Foto: archiv autora

J. Prévert, R. Queneau, J. Kerouac, K. Fearing, Ch. Bukowski, M. Białoszewski, M. Ogden, L. Feldek aj.). Vůbec se zde neobjevilo básnictví ruské a sovětské, které v předlistopadovém období představovalo povinnou páteř MFP. Stejně bohužel dopadla poezie starších dob, např. antiky, renesance, baroka nebo romantismu. Všeobecně vzato dal se loni vypořádat spontánní příklon k nedlouhým textům humorným až nonsensovým, nezařízených premiérou filozofování.

Méně jsme se rovněž setkávali s problematickými jevy minulých festivalových ročníků, např. s necitlivými průběžnými zásahy do zvolených předloh nebo s interpretovou rezignací na komunikativní funkci přednesu. Zato hned v prvním kole došlo k trojí následné diskvalifikaci soutěžících vzhledem k překročení jinak dostatečně liberálního časového limitu. Jako obvykle pořadatelé zajistili magnetofonové nahrávky celého druhého kola.

Nemáme tentokrát v úmyslu detailněji komentovat jednotlivé interpretační výkony nejlepších soutěžících a spokojíme se proto se základní faktografií 31. ročníku MFP, jehož dvě kategorie byly podle očekávání opět rozděleny nerovnoměrně.

V početněji obnesané I. kategorii (15-19 let) se zcela vyrovnaným národním zastoupením získali konečně zřetelnou převahu recitátoři z Čech a Moravy, když se do finále probjovali pouze dva slovenští interpreti. S relativně vysokým ohodnocením (83,5 bodů), ale ne s velkým odstupem od následujících kolegů zvítězil Zdeněk Tesař z Hradce Králové, patřící ve „Valmezu“ k nejmladším; v zajímavé stylizaci a dobrém kontaktu s publikem zvolil dva texty obdobně hravě a groteskně laděné - Learův Sbor pelikánů a Přidalovu „ohlasovou“ Nesmyslnou mapu, kterou s ukazovátkem v ruce nápaditě pojal jako kuriózní výklad samostatného kantora. V těsném závěsu jej následovali s 83 body nositelka Ceny Jiřího Brolla (udělované na památku zesnulého spoluzakladatele MFP za osobitý dramaturgický výběr a odpovídající interpretaci nejlepšímu recitátorovi do 18 let) Monika Kováčová ze Smiřic (A. Berková: Magorie; M. Białoszewski: M'ironie) a Michal Hlaváč (85 bodů), který si do Martina přibalil též Cenu účastníků, a to za osobité podání zábavné prózy Ivana Baja Smiech na lane a civilně, leč trýznivě tlumočenou Prévertovu Barbaru. Vedle zkušených matadorů typu Kamily Dřtilové mohly by být příslibem do budoucna talenty Karoliny Rottové, Lucie Nedomové, Jakuba Doubravy, Viktora Dvořáka a Jany Čechové.

V méně zastoupené II. kategorii (nad 20 let bez horního věkového omezení) se ve finále ozývala de facto jen samá čeština, protože ji zvolila i ostřílená Bratislavanka Dana Kodříková, reprezentující nyní Prahu. Její prvenství mělo mimořádnou

hodnotu celých 90 bodů, když nejprve s jemnými nuncemi přednesla intelektuálně experimentální text Julia Cortázara Různé způsoby zjetí a poté nabídla suggestivně tlumočené reflexe Holanovy Mozartiany. Za ní se umístili s 88 body předchozí vítěz Stanislav Rubáš z Teplic, rovněž držitel Ceny 17. listopadu za nejlepší přednes díla českého nebo slovenského autora (F. Halas: Nikde; J. Zahradníček: Oběť Abrahámová) a o pouhého půl bodu horší Pražanka Jana Holečková (E. Frynta: Čachtická paní; J. Kerouac: Starý anděl Midnight). Příznivě na sebe upozornili David Kroča, Markéta Matoušková, Radomír Dehner a Jana Musilová. Jako obvykle se ti nejlepší představili na závěrečném slavnostním defilé v pořadu „se štítem“.

Do bohatého třídeního programu, kde jako vždy převažoval soustředěně pracovní ráz, včlenily se rovněž tři zdařilé kulturní večery: vystoupení Vladimíra Mišíka se skupinou ČDG a s Miroslavem Kovářkem jako hostem, vystoupení pražského herce Miroslava Moravce s montáží humoristických povídek Roberta Fulghama Už hořela, když jsem si do ní lehal a posléze večer slovenských hostů - bratislavského studentského souboru Chroby Verše pre múdrych a bláznov a jakožto sympatická tečka recital novináře a písničkáře Ivana Hoffmana.

Poslední Moravský festival poezie, který odstartoval čtvrtou desítku jeho ročníků, setkal se v porovnání s dřívějškem s větším zájmem vnímavého publika, tvořeného vedle samotných soutěžících a zainteresované veřejnosti také skupinou ostravských gymnazistů. Pokud pak jde o budoucnost přehlídky, která v dnešní pragmaticky a konzumně zaměřené době udržuje duchovní partnerskou pospolitost Čechů a Slováků, zůstávající valašskomeziříčští organizátoři v čele s dlouholetým předsedou prof. Jiřím Demlem tradičními optimisty. A protože již přesně stanovili termín příštího setkání, můžeme se tedy už nyní těšit a případně připravovat na vlastní soutěžní vystoupení.

Vít Závodský

MFP '96 Martina Kodvíková získala 1. místo ve II. kategorii
Foto: archiv souboru

POTLESK PRO DESÁTÉPRVNÍ OSTRAVSKÉ SETKÁNÍ

Ve dnech 16. - 19. listopadu 1995 uspořádal Dům dětí a mládeže v Ostravě - Mariánských Horách 11. Setkání dětských a dospělejších divadelních a loutkářských a mnohých jiných souborů. Hlavní organizátorská role připadla, jako ostatně vždy, souboru Divadlo, který je součástí Dramacentra v pořadatelském místě. Spolupořadatelé, zejména pokud jde o finanční zajištění, byly Magistrát města Ostravy, Úřad městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky. Setkání finančně podpořily firmy Auto-Cont, JoTa a Unis.

Nechce se tomu ani věřit, jak ten čas letí. Počet ostravských Setkání již vstoupil do své druhé desítky. V listopadu 1995 se uskutečnilo po desátéprvé, ale jakoby právě poprvé. Jeho iniciátorem a hlavním leadrem byl opětovně Saša Rychecký, probíhalo v přátelské a dělné atmosféře. Bylo, jako obvykle, přehlídkou programově nabitou až po mez možností. Ono jakoby poprvé lze však chápat i jinak, a to tak, že zde bylo k vidění daleko více inscenací a zajímavých pokusů o realizaci vpravdě divadelního tvaru, že dílny měly vymezen svůj časový prostor, že organizace (alespoň se mi zdálo) se snažila, více než kdy předtím, o systémový přístup. Zkrátka, že se někdejší živelnost proměňuje ve snahu po záměrném a cíleném uspořádání organismu ostravského Setkání. Nemyslím si přitom, že by se vytratila spontaneita a určité rozvolnění, které k formě setkání náleží. Jde spíše o to, že přehlídka touto proměnou nabyла opěrných pilířů, na něž se účastníci mohou spolehnout. Ne vše se jistě povedlo beze zbytku. Možná, že někdo nenalezl potřebný pilíř na předurčeném místě, ale o kousek dál. Ale už to považuji za pozitivní, už to, že takový pilíř byl vůbec vybudován, předurčen v čase a prostoru akce. Na přehlídce, čítající na 330 účastníků je to ne-li nezbytné, tak dozajista prospěšné.

Listopadové Setkání v r. 1995 bylo zahájeno ryze pracovními divadelními dílnami, které vedli Mirek Slavík, Roman Černík a Saša Rychecký. Uskutečnily se dílem v Ostravě a dílem ve Svamé Hance v Beskydech. Po vypuknutí divadelního programu byla zahájena dílna Milana Strotzera, která využívala „materiálu“ představení a křížením formy diskuze a rozborového semináře se dobírala poznání divadelní abecedy.

Setkání mělo na svém programu celkem 15 divadelních inscenací. Z toho bylo 8 uvedeno dětskými divadelními kolektivy a 7 soubory mládeže. Převažovaly na něm jevištní adaptace prozaických a básnických textových předloh (8 + 3). Pouze čtyři představení byla uvedením textů dramatických autorů. Přehlídce vévodilo činoherní zpracování zvolených látek (9x). Dále byla uvedena 2 představení loutkářská a 3 představení z rodu divadla poezie či poetického divadla a 1 inscenace používající prostředků pantomimy.

Dramaturgie přehlídky byla tentokrát skvostná, ostatně stačí pohledět na programovou skladbu, uvedenou za tímto řádky. Jediným problematickým titulem byla Malá čarodějnice litevských hostů - jakási bezkonfliktní pohádka naruby, slepenec pohádkových motivů, v němž se předvádí výsledky na úkor procesu.

Problémy se nevyskytovaly v dramaturgické volbě, zato však v jednom případě v dramaturgické práci. Tkvěly především v problematice převodu literárních textů do dramatických textových předloh jako východisek k jevištním realizacím. Příkladem je tu např. Aškenazyho Ukradený měsíc, kde navíc z inscenace má divák pocit, jakoby si tvůrci nezodpověděli či důsledně neuplatňovali jednu ze základních dramaturgických otázek: o čem? Podobně je tomu v případě Rilkova Kryštofa korneta, i když základního obsahu sdělení se divákovi dostane díky atmosféře, kterou se souboru daří při představení vytvářet. Je jen otázkou, zda by sdělení nemohlo mít více dimenzí - být bohatší, zda bychom nebyli jako diváci oslovení více, kdyby se inscenátoři ubírali namísto cestou zobecnění, cestou konkretizace. Potíže s převodem epické látky na divadelní scénu byly zřetelné i v případě Werichovy verze pohádky O rybáři a jeho ženě.

Vě dvou inscenacích se ukázal úhelným kamenem divadelní komunikace nezřetelný inscenační princip - klíč ke hře a s ním související stanovení „mantinelů“ pro hru - odkud a kam. Dotýká se to jevištního ztvárnění Nezvalova textu, uváděného pod názvem v množném čísle Aničky a Hubertové, a to navzdory vybavenosti dětí i jejich vedoucí. Exemplárním příkladem, tj. spíše neuvědomění si, co že to zvolená látka umožňuje a dovoluje zároveň, bylo uvedení Vyskočilova Kudýše.

Nejméně polovina představení avizovala že není dost vykonáno pro stavbu celku inscenace, že namnoze chybí zřetelná expozice, že

není vybudováno vrcholení inscenace a často ani jasný závěr. Práce s tempem a rytmem je spíše dílem náhody, než vědomého užití jednoho ze základních prostředků režijní práce. Podobně je tomu s významovými akcenty, a to do té míry, že klíčové repliky splyývají s hlušinou slovního balastu, ba se v něm dokonce i ztrácí. Za mnohé lze opět jmenovat Malou čarodějnicí, která byla díky razanci a suverenitě účinkujících přijata publikem velice halasně. Byl jsem z toho trochu smutný. Tento problém se týká inscenací Ukradený měsíc a Čiňani, především pak ale jevištního ztvárnění Wildeovy pohádky O rybáři a jeho duši, a to navzdory výborně řešené scénografii, skýtající půdu pro vznik dobré inscenace a umožňující uplatňování významových akcentů. Dílem se to týká i Vianova Vlaku do Konostrova, kde je navíc problematický rámec - tedy ve svém zpracování pro ty, kdo očekávají od inscenátorů sdělení jejich stanoviska.

To samé, jen v malém, tj. v budování jednotlivých dramatických situací, v herecké práci v dramatické situaci, by bylo možné opakovat a uvést jako další vadu na krásě předvedených výsledků práce souborů. Citelněji se to projevilo v inscenaci Werichovy předlohy O rybáři a jeho ženě. Představení trpělo absencí budování vztahů jako

Po představení zlivského Hudradla na ostravském Setkání
Foto: archiv Dramacentra Ostrava

základu dramatické situace - procesu, který si vyžaduje sdělování z vnitřku situace dramatické postavy v ní. Inscenace, bohužel, pracuje vnějškovými prostředky, ačkoli má vytvořené dobré podloží v použití jediné loutky Rybáře v kontrapozici k živé postavě Rybářky.

Stejně citelně se tento problém demonstroval inscenací Wildeova textu O rybáři a jeho duši. Opět, i zde je to především otázka budování vztahů, zejména pak u hlavního protagonisty pohádkového příběhu. Bez problémů nebyli v tomto ohledu ani inscenátoři Čiňanů. Zde se však zdá, že jde víc o hereckou nekázeň, tzv. vyrábění legrace, vedoucí až k „trhání kulisy“, představitelů mužských rolí. O to více je cennější herecká práce jeho partnerky, která důsledně staví své jednotlivé role na vztazích v daných situacích a nadto má smysl a cit pro stavbu celku hry. Nebýt jí, patně by to byla trapná estráda.

Výčet problémů nic nemění na tom, co jsem napsal úvodem, tj. že jsme byli v Ostravě svědky setkání s divadlem, které ve svém celku má punc kvalitativně vyššího dobírání se cesty za divadelním tvarem, že jeho nejlepší výsledky patří k těm nejvýznamnějším inscenačním počínům v našem amatérském divadle vůbec. Rozepsal jsem se o oněch vadách na krásu proto, že mi zkušenost říká, že jsou obecně vzato nejfrekventovanější. Také si myslím, že při kultivaci divadelních znalostí tvůrců a nerezignování na to, čemu se říká divadelní řemeslo, jsou odstranitelné. Nemůže mne nechávat chladným situace, v níž se skví dramaturgický výběr, a není proměněn (díky neznalosti, možná i nedostatku času) v adekvátní výsledek na jevišti.

Ti, co se již překlenuli přes zde uvedené problémy, jsem do této řádky ani neměl možnost jmenovat. Vedle renomovaného zlivského Hudradla, které v čele s Mirkem Slavikem uvedlo svého Létajícího dědečka, to byl především soubor gymnázia z Aše s inscenací hry Daniely Fischerové Báj. Razantní úprava, jakou režisér Roman Černík provedl, je u tak kvalitní předlohy veliký risk. Musím konstatovat, že se to vyplatilo. Spolu se zaujetím tématem a kolektivním nasazením hereckého souboru, který od svých prvních krůčků pokročil viditelně dál, se podařilo vytvořit působivou inscenaci nepochybných kvalit. I ji

DS Tak trochu bychom gymnázia z Aše / D. Fischerová - Báj
Foto: archiv Dramacentra Ostrava

by se dalo cosi vytýkat, např. exponování a vedení postavy Gudrun, nedotažení postavy Johana, svým způsobem i práce s tempem a rytmem v inscenaci jako celku aj. Faktem však zůstává, že se ašským podařilo zaujmout publikum a zprostředkovat mu nevšední divácký zážitek, včetně myšlenkového poselství hry. Jsem přesvědčen, že se se souborem a jeho inscenací shledáme na některé z národních přehlídek.

Setkání zdobily i další inscenace, včetně některých z těch, které jsem použil jako příklad pro ilustraci dílčího problému. Podstatou ostravské přehlídky však není ani známkování, ani udělování ocenění, natož tvoření žebříčku umístění na poli divadelní slávy. Meritum je v čemsi jiném - v setkávání se v divadelních dílnách, v možnosti poučit se z výsledků práce svých kolegů, ať již zdařilých či problematických a zase znovu v setkávání se - v navazování přátelství a kontaktů těch, co mají cosi společného. V Ostravě je tím společným divadlo. Ostravskému Setkání náleží stejný potlesk, jaký na něm sklídilo Hudradlo. Byl dlouhý, předlouhý. Všichni tleskali vstojе. Někteří si po jeho skončení utřeli slzu štěstí.

Milan Strotzer

Dividlo Ostrava - Zvonci / M. Frayn - Čiňani

Foto: archiv Dramacentra Ostrava

Programová skladba divadelních představení 11. Setkání v Ostravě. pátek 17.11.

- Dividlo Ostrava, oddíl Kašpaři
Ludvík Aškenazy - Ukradený měsíc
- DS Kšandy Brno
R.M. Rilke - Kryštof komet
- DS Aušra, Litva
Broisler - Malá čarodějnice

sobota 18.11.

- Dikronek Brno / Jana Stehlíková
- Dobrodružství slípky Amálky
- DS Kšandy Brno
Boris Vian - Vlak do Konostrova
- DS Modrý pták ZUŠ Žďár nad Sázavou
Vítězslav Nezval - Aničky a Hubertové
- DS Štělky Český Těšín
Ivan Vyskočil - Kudýš
- Loutkářský soubor Rámus Nýřany
Jan Werich - O rybáři a jeho ženě
- G-Dividlo Ostrava / Hra lidových loutkářů -
Hačafán aneb Kecařán (nehrálo se - nastoupil jako náhradník soubor Kokos Ostrava s inscenací Morgensternových veršů)
- DS Tak trochu bychom Aš
Daniela Fischerová - Báj
- DS Brnkadla Brno
Oskar Wilde - O rybáři a jeho duši
- DS Hudradlo Zlív / Štěpán Zavřel,
Mírek Slavík - Létající dědeček

neděle 19.11.

- Loutkářský soubor Rámus Nýřany
Harry Harrison - Věrozvěd
- DS Tak trochu bychom Aš
Karel Siktanc - Adam a Eva
- Dividlo Ostrava, oddíl Zvonci
Michael Frayn - Čiňani

FAUSTOVÁNÍ 1996

Národní přehlídka loutkářských inscenací pro mládež a dospělé
spojená s dílnou tvořivého loutkářství.

pod odborným vedením ARTAMY

za finanční podpory

MINISTERSTVA KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY

OPEN SOCIETY FUND

za přispění

OKRESNÍHO ÚŘADU V TÁBOŘE

MĚSTSKÉHO ÚŘADU V BECHYNI

JIHOTVARU v.d.

pořádalo

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ TATRMANI

KULTURNÍ DŮM V BECHYNI

Protože je mi znám permanentní nedostatek místa v Amatérské scéně, poskytnu pouze program FAUSTOVÁNÍ, tři reakce účastníků (z krabice vytažené a z lističků opsané) a jednu reakci svoji.

„Díky vám za celé Faustování. Nejen že jsem se konečně zastavila a zjistila, jak mi vlastně je (příjemně), ale dokonce jsem dostala velikou chuť "udělat" divadlo. Díky moc. Václavka.“

„Bechyňské Faustování je jedinečné tím, že se tu setkává několik velmi odlišných divadelních stylů (Výtvarníci - Tatrmani, Hudebníci - Continuo) a všichni jsou ochotni na jejich hru přistoupit a diskutovat o tom.“ (Poslední slovo je rozčmárnuté, takže nevím, zda jsem ho dobře přepsal.)

„Mějte se tu krásně a děkujeme za všechno. RAMUS.“

V Bechyni se začíná dařit (a to nejen při Faustování, nebo na Divadle v trávě) setkávání amatérů s profesionály, při němž dochází ke vzájemnému obhacování. Divadelní přehlídky, ale i výtvarné akce se tak, k všeobecnému prospěchu, kvalitativně posouvají směrem nahoru. Touto poznámkou nechci hledat rovnítko mezi amatéry a profesionály. Nacházím zde však dobrou vůli vzájemně komunikovat. Věřím, že tento ROZHOVOR - tato komunikace bude i v příštích letech naplňovat bechyňská divadelní, výtvarná a hudební setkání. Osobnosti, jakými

jsou prof. Radoslav Kvapil, předseda sdružení pro JHF (organizující při Jihočeském hudebním festivalu kurzy jak pro profesionály, tak pro amatéry), nebo Paedr. Dr. Jan Svoboda, ředitel ZUS (organizující setkání studentů, profesionálů a amatérů širokého uměleckého záběru) dávají naději, že se Bechyně skutečně stane tím, k čemu spěje: KULTURNÍM CENTREM NEJEN JIHOČESKÉHO REGIONU.

Josef Brůček

PROGRAM FAUSTOVÁNÍ

pátek 1. prosince

- 20.00 Sežrané spisy bechyňských TATRMANŮ

sobota 2. prosince

- 10.00 Podivné odpole dne doktora Zvonka Burkeho královéhradecké BIFULE
- 14.00 Naladte si vidličku královéhradeckého Draka
- 16.00 Pohádky (nejen) pro dospělé pražského KEJKLÍŘE
- 18.00 Mrakavy vodňanského DIVADLA CONTINUO
- 20.30 Věrozvěst nýřanského RAMUSU

neděle 3. prosince

- 10.00 Létající dědeček zlivského HUDRADLA

Loutkářský soubor Rámus Nýřany / H. Harrison - Věrozvěst
Foto: archiv Dramacentra Ostrava

8. CELOSTÁTNÍ DÍLNA mladých divadelních, loutkářských a recitačních souborů

kteřá se již potřetí konala v druhé půli října v Bechyni měla tentokrát ve znaku DŘEVO. Dřevem byl záplněn Kulturní dům, dřevo bylo tématem, dřevo se dramatisovalo. Jana Křenková, Roman Cerník a Jakub Hulák se svými soubory přemýšleli, každý po svém a každý jinými cestami o dřevu, jeho podstatě, jeho možnostech, jeho hranicích. Námět byl velmi obtížný a kolektivně se neshodly dopracovávaly k výsledným etudám. Právě ony však dávaly tušit hloubku ponoření se do problému, hloubku a otevřenost vnímání mladých lidí dílny se zúčastnivších. Popis etud by byl nepřesný a subjektivní. Proto jsem do ARTAMY, která se s centrem dětských aktivit, Sdružením pro tvořivou dramaturgii IDM a KD celou akci pořádala, poslal jejich videozáznam. Zájemci si ho mohou prohlédnout, popřípadě okopírovat. To bude, domnívám se, nejlepší a neobjektivnější.

Ještě nesmím zapomenout na inspiraci:

V pátek 26. 10. zhlédli účastníci představení středoškolského souboru Tatrmáni SEŽRANÉ SPISY, v sobotu 27. 10. představení ŠVAM A SPOLK a LDO ZUS Žerotín ČTEME SI TRACYHO TYGRA.

Věřím a doufám, že příští ročník této celostátní dílny se opět bude konat v Bechyni, a že opět bude inspirací jak vedoucím souborů a jejich členům pro další práci.

Josef Brůček

Komuniké ze zasedání Festivalového výboru Jiráskova Hronova (Praha, 23.10.95).

1.) Výbor se zamýšlel nad otázkou, jak zlepšit propagaci přehlídky. Byť se jedná o jednu z nejstarších divadelních přehlídek na světě, nedokáže oslovit nezainteresovanou veřejnost a nepřináší dostatek sponzorských příspěvků. Kromě vypsání soutěže na logo (viz AS 6/95) rozhodl FV o ustavení tzv. čestného výboru JH. Město a pracoviště ARTAMA byly pověřeny, aby oslovily známé osobnosti (zazněla jména J. Třiska, H. Maciuchova, P. Lébl, M. Schejbal, M. Uhde, J. Voldánová apod.), spojené s divadlem, popř. s přehlídkou. Byla podána žádost České spořitelně (navrhuje se, aby se pro rok 1996 stala generálním sponzorem). Budou zahájeny přípravné práce na almanachu k 70. výročí JH, jenž by mohl mít podobu příspěvku k nenapsaným dějinám českého ochotnického divadla. O spolupráci bude požádán prof. Černý.

2.) Výsledná ekonomická bilance přehlídky říká, že bylo vydáno 819 451,20 Kč. Rozdíl mezi příjmy a výdaji činí 31 199,18 Kč (uhradí město a ARTAMA). Pobyt a účinkování souboru z Liege hradila ADA, pobyt anglického souboru město. Do vyúčtování přehlídky nejsou zahrnuty ani náklady na belgický sbor a dechový orchestr ze Švýcarska. FV vyzval město, aby prověřilo možnost případné úspory na položce provozních nákladů, včetně nájemného a přípravy hracích prostor za JD. Jiné divadelní přehlídky (např. Loutkářská Chrudim - divadlo K. Pippicha) tyto náklady neúčtují a dávají je přehlídce jako dar místního pořadatele. FV doporučil městu, aby se pokusilo najít vhodný prostor s levnějším ubytováním (karimatka, spací pytel) jako alternativy k hotelu, pensionům a internátům.

3.) S přihlédnutím k názorům divadelníků zůstává časový rozsah přehlídky nezměněn s tím, že dramaturgie a finanční náklady na předvečer jsou zcela v kompetenci města. Přehlídka bude mít i nadále podobu mezidruhové žatvy s 20 - 22 představeními (dosud 25). Podrobnější programová koncepce je uvedena v propozicích přehlídky (d'ARTAMAn 6/95).

4.) FV hledal další finanční zdroje pro přehlídku. Městské úřady z domovských míst vybraných souborů budou požádány o dotaci na dopravu souboru. U souborů, kterým město nepřispěje, bude stanoven limit na dopravu. Soubory si budou hradit stravování. Doplnkový program bude řešen tak, aby nebyl ekonomicky náročný. Město bude hledat sponzora pro rozšíření Zpravodaje přehlídky, aby mohl pokrýt i společenskou část přehlídky.

zpracovala LL

CO SE DĚJE V KLUBU REŽISÉRŮ SČDO ?

Předsednictvo Svazu českých ochotníků se, pod tlakem ekonomických obtíží, muselo snažit pokračovat ve výchově amatérských režisérů formou organizování režisérských škol. Rozhodlo však, že jistou náhradou budou semináře a seminární dílny připravované a realizované při příležitosti významných festivalů a přehlídek. Nejinak tomu bylo i v roce 1995.

Seminární dílny se uskutečnily jak při Jiráskově Hronově, tak při Krakonově divadelním podzimu ve Vysokém n. Jizerou. Přípravou, vedením i organizací byl pověřen Klub režisérů SČDO. Lektorem obou akcí byl režisér Jiří Hraše. Nutno zdůraznit, že akce na JH se konala již po páté a na KDP po třetí. Počty seminaristů činily 10 - 15 osob a účastníci se i nečlenové KR SČDO. Tento fakt, otevřít semináře případně i nečlenům SČDO se ukázal nanejvýš prospěšným. Třeba konstatovat, že seminář ve Vysokém při KDP byl stabilnější co do složení účastníků a práce v něm byla soustředěnější, intenzivnější a vyústila dokonce ve veřejné vystoupení, s kterým nebylo původně uvažováno. Co do složení účastníků, ukazuje se, že většinou se jedná o dva různorodé kolektivy, jak z hlediska členů souborů, tak z hlediska jejich lokality i zaměření.

Cíle seminářů byly tématicky odlišné.

Na JH bylo předmětem výcviku inscenování jednoaktovky. Modelová hra V+W: Člověk neandrtálský sloužila jako podklad pro výběr částí, které následně byly prakticky zkoušeny a interně předvedeny. Pracovní postup v semináři v podstatě sledoval v pěti lekcích: žánr, typ předlohy, a její zázemí vzniku, posouzení předlohy z hlediska dramatických vlastností a možnosti inscenování. Účastníci zpracovávali

vlastní představy o realizaci. Vedená rozprava jednotlivé návrhy rozebrala a připravil se také úryvek k provedení.

Na KDP byla tématem problematika „chudého divadla českého lidu“. Jako modelová hra byla použita předloha občůzkové lidové písně Byla krásná Dorota. Postupně se od teoretické části přešlo k praktickému nácviku v daných podmínkách. Byly probány znaky a principy inscenování těchto předloh, použité herecké prostředky, charakterizované zejména deklamováním textu a zvláště pak prostředky scénografické - volba prostoru, kostýmního znaku a rekvizity. Pro inscenování byly, po kolektivním projednání, nalezeny hlavní konflikt a jádro příběhu, text byl rozdělen pro individuální a kolektivní přednes. Bylo také třeba secvíčit píseň a akce provázející text. Všichni účastníci se podíleli na veřejném vystoupení, které se konalo velmi vhodně v městském muzeu. Vystoupení mělo příznivý ohlas a nemalou měrou se o to přičinil vstřícný přístup domácích organizátorů ve Vysokém.

Obě seminární dílny splnily to, co bylo od nich očekáváno. Prakticky se procvičily a poznaly úskalí a zákonitosti inscenování obou žánrů. Ke kvalitě přispělo jak soustředění účastníků na práci, tak zvláště jejich dělnost. Pro účastníky byly předem připraveny písemné podklady: divadelní předlohy a výňatky z teoretických či historických prací, vztahujících se k danému tématu. Nemalou měrou se na úspěchu seminářů podílel i erudovaný přístup lektora Jiřího Hrašeho. Jeho metodologický přístup a důkladná příprava na každý seminář jsou všeobecně známé. Na Jiráskově Hronově k seminární práci nutně patří i reflexe na shlédnutá představení! To částečně odvádí od soustředěné práce, která byla tak příznačná právě ve Vysokém. Tam však bylo třeba se vzdat účasti na jiných aktivitách, které jsou pro tamější přehlídku typické. Zřejmě s těmito skutečnostmi bude třeba počítat i do budoucna, zůstane-li tato forma vzdělávání amatérských režisérů zatím hlavním programem KR SČDO.

Jak bude vypadat činnost Klubu režisérů v letošním roce 1996?

Na základě Stanov SČDO z roku 1993 se připravuje změna Statutu KR SČDO, který bude schvalován na nejbližším zasedání předsednictva SČDO. Jeho základní změnou je bezprostřední organizační i hospodářské řízení KR předsednictvem SČDO, které za tím účelem jmenuje radu Klubu. Přestože KR je zájmovým klubem Svazu českých divadelních ochotníků, je jeho činnost, zvláště veřejné semináře a pod., otevřena i zájemcům, kteří nejsou členy SČDO, a to za podmínek navržených radou KR. Jedná se zvláště o pokrytí nákladů akcí, neboť rozpočet KR je přímo navázán na rozpočet předsednictva SČDO.

Základním posláním KR SČDO je nadále všestranně přispívat k rozvoji a trvalému zvyšování umělecké úrovně ochotnické režie. Organizace výchovných a vzdělávacích akcí, vzájemné setkávání amatérských režisérů a spolupráce s jinými institucemi, které se zabývají obdobnou činností, jsou významnými formami aktivity KR SČDO.

V roce 1996 je v programu KR SČDO:

Seminář a praktická cvičení scénického svícení v Děčíně. Přihlášky byly termínovány 31.1.1996, akce se uskuteční 8. - 10.3.1996. Bližší bylo uveřejněno v „d' Artamanu“ č. 6/95.

Seminární dílna na Jiráskově Hronově 1996 na teoretickostudijní téma: Příprava režiséra k nastudování hry a zpracování režijní knihy. Součástí setkání budou i reflexe na vybraná představení, předpokládá se setkání i s některými lektory, přítomnými na JH.

Vydání syllabu je uvažováno předem pro přihlášené účastníky. Není vyloučeno, že by se tito sešli ještě před konáním Jiráskova Hronova.

Na Krakonošově divadelním podzimu ve Vysokém n.J. se uvažuje s dílnou; jejím předmětem bude problematika inscenování jedné z forem pouličního divadla a to JARMAREČNÍ PÍSEŇ. Praktická část by měla být zakončena veřejným vystoupením.

Pokud finanční prostředky budou postačovat, uvažuje se i s určitými tituly pro publikační činnost ve spolupráci s ARTAMA. Rovněž příspěvky v Amatérské scéně by měly navázat na dřívější články, které zde byly uveřejňovány.

Ve výhledovém plánu je příprava určité formy korespondenční režisérské školy, s ohledem na to, že na cyklická víkendová soustředění není dostatek prostředků a je třeba také počítat s omezeným časem současných ochotníků. Před zahájením přípravy bude třeba zjistit zájem mezi amatéry.

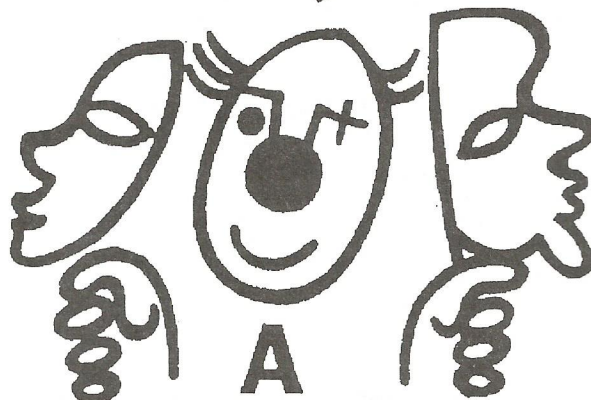
Zájem o činnost KR SČDO o členství v něm, případně o uvedení akce, lze adresovat na sekretariát SČDO, Krymská 21, 101 00 Praha 10 (tel.: 02/73 33 23) a nebo na Dušana Zakopala, gen. Píky 12/2886, 701 00 Ostrava 1 (tel.: 069/661 29 95).

Přihlášky na jednotlivé akce budou zveřejňovány v Amatérské scéně a nebo v Informátoru SČDO.

Klub režisérů vznikl v roce 1984 jako logické pokračování tehdy končící 1. režisérské školy SČDO. V letošním roce je tomu již 12 let, co se KR soustavně věnuje svému poslání. Realizovala se i 2. škola režisérů, ale změněné ekonomické podmínky již neumožnily pokračovat v tomto systému vzdělávání. Tato realita staví SČDO i jeho Klub režisérů do nových podmínek. I přes jistou rozšířenost ochotnického hnutí všeobecně, je třeba se soustředit na jednotný postup všech, jimž růst kvality ochotnického divadla leží na srdci.

Dušan Zakopal

VČERA, DNES

A ZÍTRA ADS

? AMATÉRSKÉ DNO

ČI DNO AMATÉRSKÉHO DIVADLA ?

Otázka zněla, zda se amatérské divadlo L. P. 1995, už odrazilo ode dna. Nuže, to je otázka za 80 000 tisíc dolarů jak praví klasik, protože *dno*, jako takové, nebylo přesně naformulováno. Jak by také mohlo, když co se týče dna, má každý z nás jiné parametry, nehledě ani na to, že dno není jedno jediné, neboť dna mohou být různá, a to i ve světě amatérských jevišť. Brnkají tedy vůbec o nějaké bližší nespecifikované dno některá divadla a jejich lidři? Namátkou mi šlapou skrze mysl příkladně Valeš a jeho Rádoby-divadlo Klapý: Peška s Orechovem, Seřma a Svitavské „C“, Trdla a MLŠ z Ustí, Brůček s Tatmaný z Sudoměře, Cmukaři Weissová a Ipser, i když ti právě tento rok, která mnozí nazývají pro divadlo *annus mirabilis*, absentují. Nejmenej všechny, ale myslím si, že tato divadla a lidé v nich o žádné dno nezavádili. Žádný tematický nebo stylový propad divadla a divadelnosti se u nich neprojevil, ba spíše naopak. Jak tlačil čas prostředky a způsoby všelikými, tlačili oni proti němu, a to velmi obratně, přesně řečeno umělecky. Využili gravitace i odstředivých tendencí času spolu s jeho dobovými příznaky i znaky k tomu, aby své divadlo vymrštili na oběžnou dráhu jeviště, odkud k nám vysílají srozumitelné signály toho druhu, které přísluší jen a jen divadlu. Specifické, autentické - neboť o životě a ne ze života - a především jasně artikulované divadelním jazykem. Možná někomu toto podotknutí bude znít nejasně a zbytečně, ale kdež, naopak - občas se mi zdá, že dlouhý proces vzdělávání, tedy zavedení prostředků divadelní abecedy do obecného divadelního povědomí, pozvolna zapadá prachem rozvířených, ale nikdy nenaplněných ambic. Nejspíše proto, že každá ambice je trudná dřina, a ne každá dřina vždy či spíše hned, přinese výsledek. Tohle je, pravda, poněkud jiné dno, a troufám si říci - oproti výše pronesenému povzdechu - že existenci dna těchto kvalit si začíná uvědomovat jistý, snad dokonce širší okruh mladých divadelníků, především těch, kteří navštěvují hrnovský KDM. Takže od tohoto *dna* se nejspíše už odrážíme, a jak v Čechách bývá zvykem, právě díky očitému příkladu těch, kteří o luxusu pádu na dno nejen neuvažovali, ale především dno - dle mého soudu - vůbec odmítli vzít na vědomí. Nuže, jak vidno, lék na mnohé neduhy zní: Důležité je nepřestat nikdy pracovat.

Další obligátní motto povlávající luhy světlometů, horizontů, šál, šaten a divadelních klubů zní: Divadlo je v krizi, eventuelně umění je v krizi. Hned bych rád připomněl, že krize není katastrofa, jak mnozí myslí. Naopak, krize má ve své podstatě kladný náboj, neboť nás upozorňuje, že cosi není v pořádku, že je načase se ohlédnout vzad, pod nohy, nahoru, vpřed, a pak vykročit. Vykročit s vědomím osobní odpovědnosti kroku, s vědomím možného omylu a tudíž schopnosti reagovat, i když by jen sebezáchovným pudem. Pokud se v krizi jen úpí a skuviňá a především hledá vinník, pak krize začne nabývat tvaru kataklysmatického, neboť nečinnost v krizi tuto urychluje do katastrofy. Dokonce si dovolím tvrdit, že občasné krize jsou nutné a potřebné, jinak se nenaučíme rozlišovat hodnoty vektorů, které na nás působí, a to jak ve sféře hmotné, tak i duchovní. Krize je prostě signál, že přišel čas usebrání, a co se týče divadla, tak s koncem časů

renesančních mecenášů, no, možná, až barokních mecenášů, je, co se týče hmotných statků, v krizi permanentně. Ovšem to vůbec neznamená, že je v krizi myšlenkové, tematické, umělecké, aniž by si tím vůbec dovolil prosazovat v Čechách oblíbenou myšlenku, že pouze umělec, který má hlad, nebo oprátku nad hlavou, nejkrásněji zpívá. Mluvím o těchto fenoménech) zeširoka, neboť i ony patří k realitě či mýtu o *dnu* divadla, divadelního umění. Nemyslím, že si hrají se slovíčky, ale volně přiřazují některé skutečnosti.

Faktem též je, že na festivalech a přehlídkách divadelních amatérských souborů tento rok došlo k „vzkříšení“ některých divadel jejich tvůrci, kteří z důvodů osobních či zájmu veřejného, odešli po roce 1989 z prken znamenajících svět do světa reálného. Důvodů, které tuto reinkarnaci způsobily může být řada, ale já si představuji, a z útržků hovorů občas dokladuji, že návrat do divadla, návrat divadlem, znamená pro tyto tvůrce možnost, a to zásadní, vyslovit se obrazem k světu jako takovému daleko jasněji a důrazněji. Je totiž víc než možné, že mimo scénu, zni jejich hlas jako jeden z mnohých - naráží na hluchotu, bez ohledu na faktickou hodnotu sdělení, na důležitost obsahovou. Jiná, a zásadně divadelnější věc však je, že zpětně se navracející tvůrci, vstupují povětšinou do svých stop, jak je před pár lety opustili. To pochopit lze, ale kam budou směřovat? Pokud další krok bude sedmimílový, dohánějící ty, kteří ze své setzky neuhnuli, tak takový skutek bych chápal jako opravdové odrazení se od dna ve smyslu exploatace českého amatérského divadla.

Dále se stalo, že za poslední 3 - 4 roky zásadně vzrostla v městysech a vesnicích spolková činnost, již je divadlo nedílnou součástí. Některé inscenace mohou svým inzitním provedením vyvolat pokrčení ramen, jiné svou nahrubo nahozenou stavbou jen hluboký povzdech, ale už fakt sám, že spolková činnost nekončí u sportu, šibřinek, zájezdů, ale že se opět vrací k divadlu jako k aktu komunikace, je velmi důležité pro oslovování se v uzavřené komunitě, kde si zdánlivě všichni vidí do talíře. Tato potřeba oslovit se přece též znamená jisté odrazení se ode dna.

Příznám se, že jistojistě nevím, zda výše vypsané události znamenají, že amatérské divadlo se odrazilo od dna, na které asi před 5 lety dopadlo. Že došlo a dochází k znatelným změnám je jasné, a velmi si přeji, aby to bylo odrazení a cesta za kyslíkem na hladinu, a ne pouze surf na náhle vyubílavší přílivové vlně. Obdobný stav vzvednutí vlny zájmu o divadlo lze roku 1995 vysledovat i u divadla profesionálního. Ať už se jedná o jistý druh společenského hladu po některých titulech, nebo nutnost ukojit hlad sdílením společného zážitku - pane jo, to by byla paráda! - nebo z důvodů jiných, zájem zde je a roste. To je víc než potěšitelné, neboť tato skutečnost se nutně odrazí, a už teď se odrazí, uvnitř divadel samých. V důsledku to znamená, že konečně nastala fáze reflektování společenského dění, a kladení otázek oblohou dopadajících na horizont před námi, byť by to byly otázky jen pro oněch 10 - 15 procent populace, která v každé společnosti má k umění vztah. Pokud ono procentuální zastoupení má kromě lásky k divadlu, kromě nutnosti být účastní společného rituálu divadlem ještě nějakou další hodnotu, sílu, ať už finanční nebo jistého druhu zákonodárnou, pak by to byl velmi optimální stav. Ovšem být takovým optimistou patří spíše do textu dramatického. Ještě známé, ale zapomenuté připodotknutí. Divadlo jako takové bez ohledu na žánr, který produkuje, má funkci rekreativní, což neznamená jen trefování se do oblíbených částí těla, ani strefování se slovy Blesků do kohokoli. Na tuto funkci není radno zapomínat ani pro hodnoty duchovní, ani pro hodnoty kasovní. To vše v důsledku se ale netýká jen „amatérů“ nebo jen „profesionálů“, ale divadla jako fenoménu vůbec.

Vladimír Zajíc

P.S. Zkusme skoňovat *dno*. Dostaneme *dna*, a hle, jsme u pakostnice, o níž akademický slovník říká, že se jedná o metabolické onemocnění s poruchou vyučování kyseliny močové, a ukládání jejich solí v kloubech. Především v palci u nohou, takže nelze nic a nikoho nakopnout. V.Z.

Poznámky k současnému ochotnickému divadlu

(Z konference o lidové kultuře na Hané)

Vlastivědné muzeum v Olomouci za aktivní spolupráce s odborem kultury Okresního úřadu a s pracovníky Palackého a Masarykovy univerzity pořádalo koncem listopadu 1995 již čtvrtou konferenci, věnovanou různým otázkám lidové kultury na Hané. Námětem posledního setkání bylo lidové divadlo jak folklórního, tak i poloprofesionálního typu v dlouhém časovém průřezu zhruba od 17. stol. Nebudeme se zabývat výkladem o folklórním divadle, obchůzkách, výstupech a scénkách z výročních či rodinných obyčejů, o vánočních a dorotských hrách, i když by bylo bohatě o čem hovořit. Zaměříme se pouze na tu část jednání druhého dne konference, které bylo věnováno jednak pololidovým barokním sousedským hram, jezuitskému divadlu a hanáckým zpěvohrám, jednak repertoáru a činnosti vesnických ochotníků a společenským funkcím jejich vystupování.

Na letošní konferenci vystoupili jak sami starší i mladší ochotníci, tak i pamětníci jejich činnosti nebo kronikáři příslušných spolků. V jejich podání se ozvaly především elegické vzpomínky na dobu ještě nejvýše meziválečnou, kdy ochotnické divadlo plnilo na vesnici řadu nezastupitelných funkcí, kterých po válce postupně pozbylo mocenským zásahem (rozpuštěním organizací) nebo pro malý zájem obecnosti. V podání vesnických pamětníků ožila práce spolků, které provozovaly divadelní činnost vedle své vlastní (Sokol, Orel, hasiči, Národní jednota, besedy, čtenářské spolky ...), dále existence vyslovené divadelních spolků, a konečně nečetné vzpomínky na méně známé kočovné společnosti. To byli hlavní představitelé Thalie ve venkovském prostředí a provinčním městě; to platilo ještě v první polovině našeho století. Společenská nutnost jejich působení byla eventuelně a byla dána jednak různě ovlivněnými společovými snahami, jednak zájmem potencionálního obecnstva.

K hlavním podnětům činnosti divadelních ochotníků patřila prý snaha o kulturní povznesení vesnického společenství. Kultura, osvěta a umění měly kráčet ruku v ruce se zábavou, jak oficiálně zdůrazňují všichni pamětníci. Stejně úspěšně znějí jejich slova o ekonomické nezbytnosti této činnosti: prostě na vstupném se muselo něco vydělat. Přes všechno nadšení a nezištnou spolupráci všech se všemi bylo potřeba získat částku na pořízení kostýmů, osvětlení, vybavení jeviště, dekorace nebo pro hudebníky. Co zbylo, dostala pořádací organizace. Tedy kultura + peníze, nikoliv jako dnes, kdy se pořadí povážlivě změnilo. Dalším podnětem byla snaha o zábavné shromažďování jak herců s herci, tak i herců s obecnstvem. Byl to roste z neodmyslitelných projevů mezigeneračních vztahů a je zajímavé, že ochotníci dodnes mnohem raději vzpomínají na bohaté příhody ze zkoušek než na představení a jeho reprízy, kdy šlo už jen o nacvičený stereotyp. Neodmyslitelným prvkem, který přetrvával, je touha po individuálním vyniknutí, po vlastní seberealizaci, již se na jevišti dostává největšího dostižení. Navíc měla činnost ochotníků i značný význam pro národnostní menšinovou práci v tehdejších kontaktních zónách s německy mluvícím obyvatelstvem. Oboustranně - neboť se to týkalo i německého ochotnického spolku, o nichž se mnoho nemluví. Dospělí ochotníci byli často vzorem pro dětské napodobování po stodolách a po humnech, jejichž prostředí tolik připomínalo jeviště a divadlo.

Ochotníci nebyli velmi často ve své snaze osamoceni. Rečeno dnešním souslovím spolupracovali s dalšími občanskými aktivitami, jako byli loutkáři - loutkovodíči spolupracovali se zkušenými ochotníky při předvádění charakterních rolí, pokud ovšem nešlo o konkurenční rivalitu - dále církevní sbor, který vychovával zpěváky, čtenářský spolek, který organizoval kurzy řečnictví a jiné dobrovolné spolky, zbývající se kurzy vyšívání, malování nebo vůbec jen šití. Individuální obětavá nezištná spolupráce byla podkladem pro spolkově zorganizované počínání. Některé divadelní spolky uváděly až 4 - 5 her ročně, s nimiž občas zajížděly i do sousedních vesnic. Premiérou žila celá obec.

Poválečná současnost je jiná. S postupným rozvojem civilizačního úsilí se dále rozšířil rozhlas a začala vysílat televize. Zpočátku měla pozitivní funkci, neboť integrovala menší rodinná a sousedská společenství, protože ne každý jednotlivec nebo rodina si mohli dovézt vlastní televizor. Postupně však i tato jinak

Kresba Václava Moravy

společensky pozitivní funkce televize vyprchala a nastal její řekněme negativní dosah: divák se naučil vnímat režijně i jinak dobře zpracované pořady a hry, stal se náročnější a vlastní divadelnické úsilí jej již tak nelákalo. Navíc se vesnice začala z ideologických a ekonomických důvodů rozleňovat (nejčastěji shora, mocensky) a vnitřně diferencovat. Důvody byly již vícekrát publicisticky zpracovány a není třeba se o nich dále šířit. Došlo k náhlým společenským přeměnám, které někdy proti sobě postavily i různé generační skupiny. Místo vlastního tvůrčího úsilí se pozdější družstevníci začali vyvážet do divadla ve městě. „Jezdili jsme na všechno, na co nám zařídili lístky, všechno se nám líbilo,“ říkají jedni. „Jó, to my sme hráli lepší věci než ty budovatelský, lidi se víc pobavili. Takový Perly panny Serafinky, to bylo něco!“ horlili druzí. „No, troufli jsme si i na Capkovu Matku a to byste viděli, jak zabrala...“, komentují třetí.

Takže co dnes údajně zbylo z divadelního ochotnictví? Pokračuje dále zvláště tam, kde se mu občas pohostinsky věnují profesionální herci nebo režiséři nebo vyznačují divadel malých forem. Z uvedených meziválečných podnětů přetrvává dodnes (a po roce 1990 často v nové podobě) organizační forma divadelního spolku, vedeného schopným nadšencem, který dokáže vyvolat zájem o zábavné mezigenerační shromažďování. Do dneška přežila také nutnost přivydělat si, pokud spolek v nejspolečnickější současnosti nenarazí na ušlechtilého sponzora. Nemohla nepřežít i spolupráce s muzikanty. Novým jevem druhé poloviny 20. století je u nás prolínání vlivu divadelních ochotníků do činnosti folklórních skupin nebo souborů. Soubor ovlivňuje např. kostýmování divadelní hry z vesnického prostředí místním krojem a tak se hra může přiblížit lokálnímu divákovi. Režisér ochotníků může spolupracovat při scénickém či jevištním vystoupení souboru; soubor někde dodá látku (např. folklórní svatební obřad) pro divadelní inscenaci se zdůrazněním dramatických funkcí obyčejové divadelní struktury. To vše v různých podobách vzájemně prolíná. A to nemluvíme o vesnických šibřinkách, „vinobraních“, hodech, dožatých ... kde nejen soubor, ale současně i ochotníci ochotně vypomohou.

Ochotnické divadlo tedy není nepotřebné ani dnes, i když jeho existence není nikterak hojná a patrná. To byl jeden ze základních výsledků (vedle elegických emocionálních stesků) olomoucké konference o lidovém divadle v listopadu 1995.

Bohuslav Beneš

Rozhovor pro AS

VIDÍME DIVADLO JAKO VÝCHOVU K VYŠŠÍ MRAVNOSTI, říkají SOVOVI Z ŘÍČAN U BRNA.

S touto dvojicí jste se určitě letos setkali na Jiráskově Hronově, ve Vysokém nad Jizerou nebo na Popelce. Maličká bělovlasá stará paní s hůlčičkou a její společník, který o ni láskyplně pečuje, jsou evidentně matka se synem. Nevynechají žádné představení a nebojí se ani nepohodlí (na Popelce nocovali s ostatními pozorovateli, z nichž mnozí by mohli být jejich pravnučky, v Kulturním centru). Oba jsou z Řičan u Brna a byli učitelé. Devadesátiletá paní Ludmila Sovová pochází z divadelní rodiny. Aktivními divadelníky byli její rodiče a také bratr. Sama kdysi zpívala do Sokola. V umění odkaziva hledal protiváhu ke své profesi. Na strojní fakultě vyučoval matematiku a deskriptivní geometrii, avšak nepovažuje se za technicky vyhraněného člověka. Kultura patřila a patří k životnímu způsobu obou lidí. Nejsou však obyčejnými konzumenty, např. v divadle hledají nové vyšší lidské hodnoty. Následující povídání o divadle minulém i dnešním se zrodilo na letošní Popelce v Rakovníku.

Zúčastnili jste se letos tří národních přehlídek a víte proto, jak vypadá současné české amatérské divadlo. V čem se liší od divadla, jak jste ho znávali z Řičan u Brna?

Divadlo, jak jsme ho znali, mělo určitě lepší výpravu - kulisy, kostýmy, pokud možno realistickou scénu. Je přece důležité, aby se mohlo nasýtit také oko diváka. Divadlo je obrazem života a mělo by jej přesně odrážet. Brněnská škola se vyznačovala také dobrou hlasovou kulturou, tj. zřetelnou mluvou. Jak divák může chápat děj, když nerozumí, co herec říká?

Co říkáte dramaturgii. Mám na mysli výběr her?

Hraje se málo klasiky, zejména české. Maminka vybírala pro ochotníky např. hry Karla Capka RUR, Matka a Bílá nemoc. Dobrá dramaturgie je základem dobrého divadla. Pestrost, poutavost, zajímavost to jsou tři znaky dobrého vkusu. Na venkově je lidem nejbližší jasná řeč, bez složitých abstraktních symbolů. Jsme pro plně respektování autorova textu. Sňávu divadlu dává také pěkná hudba a pohyb. Maminka vždy vkládala do pásem pro děti tanečky. Když má být divadlo srozumitelné, musí být konkrétní. Konkrétnost patří přece k odkazu T. G. M., (na který jsme pozapomněli). Mimochodem patří konkrétní, tj. srozumitelná musí být také divadelní kritika včetně lektorů přehlídek.

Jak byste z hlediska těchto požadavků hodnotili např. letošní Jiráskův Hronov?

Byli jsme na Hronově pouze poslední tři dny, můžeme hodnotit proto jenom tou část. Nejvíce se nám líbila Nevěsta z Jilemnice (dojemný příběh a dobré herectví), pěkně byly rovněž Commedia finita a ořečovský soubor (Bylo nebylo). Za nejasnější či málo srozumitelné považujeme Sedm v izbě, Četl jsem Tracyho tygra, Utopie, Goldbergovské variace. Pociťili jsme potřebu promluvit si s tvůrci inscenací, zejména s režisérem. Proto jsme ve Vysokém nad Jizerou a v Rakovníku již navštěvovali rozborové semináře. V Rakovníku nás velmi zaujala práce s tzv. dětskou porotou. Stejně by se mohlo pracovat s dospělými - zapsat si jejich názory, dozvědět se, co skutečně viděli a pochopili. Divadelní soubory by pak získaly možnost poznat pravdu o svém divákovi.

Řičany leží nedaleko Brna. Navštěvujete také brněnská divadla?

Chodíme často do brněnských divadel včetně Hadiyadla. Nedostali jsme se zatím jen do divadla „V 7 a půl“. Viděli jsme i představení na konzervatoři od brněňanů „Hry lásky osudné“. Bylo to velmi pestré z hlediska hereckých typů. Líbí se nám humor od Zdeňka Svěráka (a la Jára da Cimrman). Líbila se nám rovněž krásná hudba k baletu Snehurka a sedm trpaslíků a opery Nabucco a Tannhäuser, na kterých jsme proto byli dvakrát.

Co si myslíte, že by divadlo mělo dávat dnešnímu člověku?

Divadlo je zejména komunikace s divákem ve smyslu výchovy k větší mravnosti. Mělo by přinášet nové vyšší hodnoty např. osvětlit nějaký jev z různých úhlů ve smyslu plurality názorů. Musí obsahovat mravní apel či poselství. Divadlo je však také umění. Nelíbí se nám, že kritika neklade na divadlo estetické nároky. Divadlo je tedy pro nás výchovně orientovaná komunikace založená na estetičnosti. Zdá se nám, že divadlo z tohoto zorného úhlu má dnes nízkou úroveň.

Děkuji vám za rozhovor, přeji vám oběma hodně zdraví a na shledanou na některé divadelní přehlídce.

Připravila Lenka Lázňovská

Sovovi na rakovnické POPELCE
Foto: Jiří Chlum

Mladá scéna z Ústí n. L.

- Amatérské divadlo s poloprofesionálním provozem

Divadelní soubor Mladá scéna z Ústí nad Labem, jehož styl pojmenovala Alena Urbanová jako „výtvarně technický“, patří v oblasti divadla dospělých pro děti řadu let mezi českou špičku. Dokladem jsou četná ocenění z národních přehlídek dospělých pro děti, účast na JH apod. Dobrá dramaturgie sázející na klasickou českou i světovou pohádku, poetika luminiscenčního divadla jsou základem efektivních kouzelných pohádkových příběhů o střetu dobra se zlem. Jejich inscenace vyvolávají někdy i otázku, zda díky slabšímu hereckému projevu, výtvarně a technické efekty nepřevládají nad příběhem, takže ten ztrácí napětí a emocionalitu. Na druhé straně zvládnutí techniky černého divadla má dnes rozhodně profesionální úroveň. Souboru se daří udržet široký repertoár a zdá se, že se i vyrovnává s odchody a příchody členů. Jak pracuje takový soubor? Jak se mu daří ekonomicky, jak získává nové členy? Tyto a řadu dalších otázek položila Amatérská scéna vedoucímu souboru a režiséru Pavlu Trdlovi a dobré víle souboru Kristýně Herzinové (dramaturg, výtvarnice, herečka) na loňské Popelce v Rakovníku.

Jak jste se dostali k divadlu?

Pavel: Narodil jsem se v Náchodě a jsem odchován hradeckým Drakem. Divadlo se mně vždycky líbilo podobně jako hudba a výtvarné umění. Mám však řečovou neurozu, a nemohl jsem se tedy nikdy v divadle uplatnit jako herec. Chtěl jsem studovat Umprum, ale nedostal jsem se tam. Tak jsem vystudoval elektropřemyslovku. Vysokou školu jsem už psychicky nezvládl a musel jsem na vojnu. Tady jsem se dostal k divadlu. Díky soutěži ASUT jsem získal slušný divadelní základ. Mimořádně vedl mě pan Hruška, tatínek mladého talentovaného režiséra souboru Divadlo pro 111 z Českých Budějovic (Ještě skleničku - Třebíč a JH 93, Revizor - Třebíč a JH 94 - pozn. redakce). Po vojně jsem chtěl pokračovat, uvažoval jsem o pantomimě, pracoval jsem v řadě souborů jako herec, zvukař a režisér až přišlo zásadní rozhodnutí. Chci dělat divadlo pro děti a myslel jsem to zcela vážně. To bylo někdy před patnácti lety.

Kristýna: K divadlu jsem se dostala trochu oklikou. Kdysi jsem závodně tancovala, pak jsem se vdala, měla syna a musela jsem toho nechat. Někdy v polovině 80. let mně řekl kolega, že jeden „potrhlý režisér“ hledá herečku středního věku a zda to nechci zkusit. Trochu jsem se urazila. Ve svých třídvaceti letech snad nejsem ve středním věku, ale šla jsem. Černé divadlo mě nadchlo a už jsem zůstala. **Vy jste nejen zůstala, ale postupně přivedla celou rodinu ...**

Ano, muž dokonce bez hereckých zkušeností začal hned hrát princovské role. A náš Víta v divadle vyrostl, často usnul za praktikáblů. **Považujete svůj vzájemný pracovní vztah za harmonický?**

Pavel: Museli jsme se naučit spolu vycházet. Kristýna je měkčí, já jsem tvrdší, často bych někoho nejraději vyhodil a Kristýna mi brání.

Kristýna: Museli jsme si rozdělit úkoly. Pavel se stará o techniku a vede celkovou režii. Já dělám výtvarnou složku a pečuji o hereckou přípravu. **Vraťme se do poloviny osmdesátých let, kdy soubor začínal. Jaké byly vaše ambice?**

Pavel: Na počátku 80. let jsem to zkusil se studenty ped. fakulty. Měli jsme běžný repertoár pro dospělé. Studenti však měli čas vymezený zápočty, zkouškami a přednáškami, nic z toho nebylo. Rozhodl jsem se pro normální soubor a nějak jsem cítil, že to právě budou pohádky pro děti. V roce 1986 jsem jako svou první režii udělal Růže pro princeznu. V roce 1989 jsme ve Straži p. Ralskem byli poprvé na Národní přehlídce dospělých pro děti a od té doby patříme k jejímu inventáři.

Jak se rodila poetika divadla postavená na luminiscenční magii?

Pavel: Už na počátku 80. let jsem inscenaci Kráska a zvíře, okouzlené Laternou magikou, pravděpodobně v amatérském divadle trochu předešel dobu. Také mně všichni nadávali, co se pouštím do něčeho, co je tak složité. Tihnu k velké kouzelné pohádce s velkou výpravou, světelnými a zvukovými efekty a davovými scénami a právě technika černého divadla je pro mě východiskem.

Temporytmus vašich inscenací by se dal pojmenovat jako filmové střihy, jednotlivé scény jsou od sebe odděleny černými pauzami a překvapující je také akcent na detaily. Netíhnete k filmu?

Pavel: Kdysi jsem točil amatérské filmy. Metoda střihů a detaily skutečně odkazují k filmu. Když o tom přemýšlím, vlastně chci dělat

filmovou pohádku, nikoliv však televizní.

Jaké máte odborné vzdělání?

Kristýna: Oba jsme absolventy Lidové konzervatoře KKS v Ústí n. L. Tady jsme získali základy dramaturgie, režie, líčení. I když Pavel mohl navázat na to, co mu dala vojna. Na konzervatoři nás učili Ruda Felzmann, Káťa Fixová a další. Snažíme se také programově hledat odborné poradce. Jevištní řeč s námi dělala režisérka Veronika Matějová, režii Zdeněk Štěrba. Muziku např. ke Sněhové královně nám dělal Luboš Novotný z rockové kapely Druhá tráva. Spolupráce s ním byla zvláštním zážitkem. Přišel a přímo na jevišti skládal.

Soubor působí velmi mohutně. Kolik má nyní členů?

Pavel: V současné době máme 24 členů, měli jsme už také 35. Dvě třetiny se neustále obměňují. Je to pochopitelné, že mladí odcházejí a přicházejí, také hledají sami sebe.

Kristýna: Občas děláme i konkursy, přihlásí se pětáctičet lidí, zůstanou tak čtyři. Lidé také odcházejí, že dostudovali, chlápci jdou na vojnu.

Při pohledu na vaše inscenace každého asi napadne otázka, to musí být drahé, kde na to divadlo bere peníze?

Kristýna Herzinová se synem Vítem v inscenaci hry J. Jilka Pták Ohnivák a Liška Ryška

Foto: Ivo Mičkal

Pavel: Naším zázemím je kulturní dům Corso, kde hrajeme pravidelně, tak dvakrát až čtyřikrát měsíčně. Oba jsme jeho zaměstnanci, dává nám zdarma prostor a svícení. Výtěžek za představení jde jemu. Jinak jsme zájezdové divadlo, neboť padesát procent prostředků si musíme vydělat. Tak jsme ostatně kdysi začínali v okrajové cikánské čtvrti v Ústí n. L. Občas hrajeme i ve velkém městském divadle (vyprodáme 600 míst, tj. plně hledíště). Problém je, že díky technice a svícení můžeme hrát jen v některých sálech.

Můžete prozradit, co stojí jedna inscenace?

Kristýna: Nakoupím levné látky, našiž kostýmy pro dvacet herců. Látka stojí 6 - 10 tis. Kč, rekvizity, barvy, líčení dalších cca 15 tis. Kč, techniku se snažíme použít v odpovídající kvalitě, technický park vydrží asi pět let, pokud získáme peníze vynaložíme je právě sem. Ověřujeme si zdravotní atesty a ekologickou nezávadnost. Hrajeme přece pro děti, nemůžeme riskovat.

Zaplátí vám pořadatelé slušnou cenu za představení?

Pavel: S těmito nároky nemůžeme hrát jen za cestovné. Pravda je, že když si řeknu o dva tisíce, často se na mě dívají jako na vydrhducha. Je to přece pouhý amatér! Agenturní představení získá bez problémů deset tisíc. My vyprodáme sál, ono nikoliv.

Kolikrát týdně zkoušíte a jaká je reprízovost vašich inscenací?

Pavel: Zkoušíme dvakrát až třikrát týdně od 19 do 22 hodin, před premiérou, či před přehlídkou denně. Držíme na repertoáru 4 - 6 her současně. S tím souvisí nutnost alternování, opakovaček. To samozřejmě znamená zkoušky navíc. Sněhová královna má padesát repríz, Mořská vila zatím jen 38, Liška zatím 36.

Klobouk dolů, myslím, že počet repríz by vám mohlo takové Divadlo na Starém Městě v Praze jen závidět. Ale na druhé straně jde o obrovské časové zatížení vás obou i celého souboru ...

Kristýna: S Pavlem máme každý v Corsu 1,5 úvazku (já jsem např. výtvarnice a pokladní), máme pichačky, práce v souboru se nám do pracovní doby pochopitelně nezapočítává. Jsem jediná dospělá ženská

v souboru, která navíc zde má celou rodinu.

Jak to snázejí mladí členové souboru?

Kristýna: To je v současné době náš velký problém. Mladí, kteří k nám přišli vlastně do rozjetého vlaku, jsou zděšení, kolik času mají divadlu věnovat. Není čas na zábavu, na nějaké „vyblbnutí se“. Ale i starší členové souboru nám vyčítají, že dříve jsme jezdili na výlety a teď se jenom honíme. Je mně líto, že si neváží našich úspěchů.

Z hlediska divadelního provozu jste na hraně mezi amatérským a profesionálním divadlem. Nebojíte se, že přijde nějaká krize?

Kristýna: Ano, bojíme se, že už to dál neutáhneme. Ostatně jednu vážnou krizi už máme za sebou. Loni na jaře jsme rozdělali Moudrého ptáka, už jsem chtěla nakupovat látky na kostýmy, když jsme se začali rozpadat. Možná, že bychom to do premiéry dotáhli, ale byla to jen otázka času. Zbylí členové nám začali vyčítat, že stavíme na stále stejných lidech a že nemají šanci na větší role. V nové pohádce O Slunečniku, Měsíčníku a Větrníku ji dostali.

Panuje názor, že se příliš věnujete technice a že těžištěm divadla je práce herecká práce ...

Kristýna: Techniku dnes máme už tak zvládnutou, že nám nedělá žádné potíže. Všechno úsilí věnujeme herecké přípravě a práci na rolích. Myslím si, že opravdu nic nezanedbáváme.

Divadlu věnujete beze zbytku všechny volný čas, přitom kdybyste své technické a výtvarné schopnosti vrhli do nějakého podnikání, možná zbohatnete. Proč to vlastně děláte?

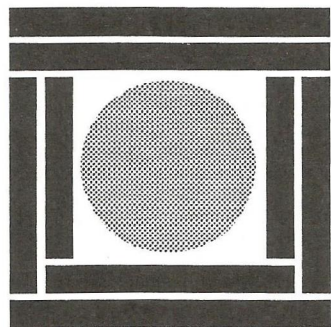
Kristýna: Jak říká můj muž, je to nejspíš otázka pro psychiatra. Odpověď zní, protože jsme blázní, kteří propadli divadlu jako droze. Divadlo je pro nás na prvním místě, samozřejmě z hlediska času. Jsme ochotni věnovat soboty, neděle, svátky, dovolenou. Asi se to do dnešní doby moc nehodí. Ostatně někteří mladí zájemci o členství v našem souboru to také moc nechápu a ani nejsou ochotni akceptovat.

Děkuji za rozhovor.

Připravila Lenka Lázňovská

AITA/IATA se sešla v Ankaře

V okamžiku, kdy jsem dopsala svou zprávu o tom, co dalšího (kromě světového festivalu - AS 6/95) přinesla Ankaře 1995; jsem pochopila, že čtenářům dlužím vysvětlení, proč o tom píšu. Může být totiž zdanlivě nepodstatné, kdo je prezidentem AITA/IATA, kam patří Česká republika, o čem tato organizace uvažuje. Základní otázkou je, zda naše amatérské divadlo takovou organizaci vůbec potřebuje a co mu přináší. AITA/IATA má prostřednictvím devíti regionů zastoupení na celém světě; jejími členy je 120 zemí. Z evropských států s ní nespolečně pracuje pouze Albánie, která na rozdíl od Řecka a Portugalska není ani členem. V různém stadiu vývoje jsou rovněž vztahy s většinou nástupnických zemí bývalého SSSR. Rádnými členy jsou Rusko, Ukrajina, Bělorusko a Gruzie. Jinak řečeno, chceme-li tedy být součástí kulturního demokratického světového společenství, pak věrme, že většina zemí považuje své členství za prospěšné! A AITA/IATA je platformou pro mezinárodní kontakty, příležitostí k vzájemnému poznání a k inspiraci. Také české

aita/iata

divadlo ke svému zdravému vývoji mezinárodní kontext potřebuje. Izolace jsme si snad za čtyřicet let užili vrchovatě. Českému amatérskému divadlu přináší členství v AITA/IATA možnost účasti na 20 - 30 akcích ročně. Jsou to mezinárodní festivaly, dílny, konference. Pro ilustraci uvedu, že v plánu Českého střediska AITA/IATA na rok figurují např. tyto záměry:

- účast českého souboru na festivalu v Toyamě (seniorská skupina MAJ HRONOV); na světovém festivalu dětského divadla (HUDRADLO ZLIV), na mezinárodním festivalu v německém Paderbornu (RÁDOBYDIVADLO KLAPY), v Lipsku, na festivalech v Rusku, Rakousku, Švýcarsku a další;
 - účast české dětské skupiny na Evropské dílně dětského divadla v Hannoveru, seminaristů na Stanislavského semináři v Moskvě, dílně seniořského divadla v Německu a podobně;
 - uspořádání herecké dílny s lektory z Nizozemí na Jiráskově Hronově;
 - uvedení zajímavých inscenací na festivalech v ČR.
- Myslím, že naše členství v této mezinárodní nevládní organizaci není formální záležitostí. Je to okno do světa, jehož chceme být součástí.

O čem tedy jednali, uvažovali a hovořili v červencové ANKARE 1995 zástupci jednačtyřiceti zemí. Zabývali se otázkou „proč potřebujeme umění“.

Se zásadním referátem vystoupil profesor Manfred Wagner z Výzkumného ústavu umění ve Vídni. Dokládá, že **umění je:**

- podstatné pro život člověka - žádná společnost či historické období se bez něj neobešly a to přesto, že existují časové úseky, které o tom pochybovaly, či se umění přímo vysmívaly;
- politicky relevantní, neboť tvoří identitu, která je příznačná pro stav společnosti (dnes demokracie a pluralita) a má osvobozující, multikulturní a tradice kultivující schopnost;
- sociálně relevantní, neboť hájí komunikaci, diskuzi o kvalitě, toleranci a umí překlenout iracionalitu a zmenšuje agresivitu;
- jak fyzicky, tak psychicky relevantní, neboť stimuluje mozek, inteligenci, překonává stres a přináší radost a potěšení;
- modelem se schopností změny vnějšího světa člověka, jejíž exponenciální síla má silný tlak na lidskou psychiku a tím ovlivňuje vědu a rozvoj technologií;
- z hlediska požadavku rozvíjení kreativity člověka, je umění důkazem schopnosti vzestupu lidského ducha, který má silu změnit tvář světa.

V diskuzi k tomuto problému zazněly teze, že pro 21. století potřebujeme novou koncepci umění, neboť tlak nových technologií, které nemají emoce, duchovní rozměr, ohrožují humanitu. Za důležité bylo označeno spojení vzdělávání a umění (umění se stává potřebou člověka a jeho spontánní aktivitou). Klíčový je systém drama in Education. V každém z nás je Shakespeare, jde jen o to, jej objevit.

Diskutovali o **rozdílu mezi amatérským a profesionálním divadlem**. Ukázala se některá společná východiska - v Evropě historicky je amatérské divadlo starší, v mnoha zemích právě z něj vzniklo profesionální divadlo, veřejnost často klade rovnítko mezi pojmy amatérský = diletantský a profesionálové říkají, že divadlo je pouze jedno (dobré nebo špatné) a neuznávají specifikum amatérského divadla. Přitom někde (např. v Izraeli) je profesionální divadlo v krizi, (chybí ideje, peníze, talenty), amatérské divadlo chápe jako konkurenci. V Dánsku se řada profesionálů napojila na amatérské divadlo (jako režiséři, lektori, herci apod.) a žije se jím. Ve Švédsku se bez profesionální pomoci neobejdou - prakticky nejsou amatérští režiséři. V USA čistě amatérské divadlo v evropském pojetí neexistuje. V playhousech působí stále scény, členové se tím částečně žijí. V Nizozemí najdeme řadu variant:

- a) profesionální scény, které nemají amatérské herce,
 - b) čistě amatérské skupiny,
 - c) amatérské skupiny s profesionální výpomocí.
- Francouzi upozorňovali, že někteří amatéři profesionální po-

moc z principu odmítají (neslučuje se s jejich pocitem absolutní svobody). Ve Švýcarsku jsou největším problémem tzv. lidová divadla žijící v menších místech pouze z lidové tradice, která nemají zájem vzdělávat se, poměřovat se na přehlídkách, sdružovat se s ostatními amatéry. Tím, že je jich hodně, jsou často veřejnosti vnímány jako hlavní reprezentant amatérského divadla, které nemá úroveň. Skupina se shodla na závěru, že AITA musí více udělat pro objasňování specifiky amatérského divadla.

Zajímavá diskuze byla patrně ve skupině **o politice AITA**. Hovořilo se např. o tom, že není náhodné, že řada zemí neplatí členský poplatek. Není to jen proto, že jsou chudé. Dělá AITA pro své členy skutečně něco viditelného, tak aby ji považovali za svoji rodinu? Dalším problémem, že se aktivity koncentrují na Evropu, USA, Japonsko, Kanadu. Malé země, Jižní Amerika a Afrika nemají šanci. Mnohým se zdálo, že Evropané a Američani jsou privilegiováni. Znovu se objevila otázka dalšího jednáního jazyka.

Pro nás zajímavá diskuze byla na téma, **zda přehlídky mají být soutěžní**. Byly kladeny argumenty pro a proti. Obojí je zásadně možné. Záleží pouze na pořadatelích a na současné situaci amatérského divadla, pro co se rozhodne. Univerzální odpověď neexistuje.

Vlastní kongres AITA/IATA jako vrcholné setkání s právem rozhodovat o všem zásadním zahájil turecký ministr kultury. Rekl, že lidé na prahu 21. století jsou odpovědní za stav světa tak jako nikdy v dějinách země. Díky technologiím mají k sobě velmi blízko. Právě v této době je význam kultury a umění obrovský, rozdávající nejen krásu, ale zároveň učí toleranci. Umění je nejlidštější věc na světě. Mluvil krásně až na to, že svou řeč prohlásil za soukromý nikoliv oficiální názor. Pozdravné poselství poslala kongresu také turecká premiérka Cillerová. Stávající prezident AITA Hugh Lovgrova z Velké Británie pojmenoval AITA jako rodinu, kterou spojuje amatérské divadlo. Musí se o sebe starat a musí držet pohromadě.

Začátek pracovního programu kongresu byl zpestřen novinkou. Výkonný výbor navrhl zvolit Rosse Rowlanda z USA **nezávislým prezidentem kongresu**, který bude řídit jednání a sčítat jeho korektnost. Po svém zvolení pan Rowland prohlásil, že každý delegát má právo požádat o vysvětlení v okamžiku, kdy si nebude jist, že rozumí, o čem je řeč. Garantoval, že přijme každý námět či připomínku z pléna. Mnoho času zabrala **neplánovaná diskuze o členském příspěvku**. Dosud má tzv. solidární charakter, tj. ti, co mohou, platí více a ostatní díky tomu mohou platit jen minimální poplatek. V důsledku toho jsou mezi sumami obrovské diference. Dánský delegát prohlásil, že nejvíce platí vlády severovýchodních zemí, a to je hlavní základ financování AITA. Pokud by přestaly platit, musel by se hledat jiný model podílu zemí na financování organizace. Finsko navrhlo zřídit fond solidarity pro ekonomicky slabší země. Delegát z Pobřeží slonoviny se zeptal výboru, co hodlá učinit, aby bylo více členů z Afriky (dosud 5). Odpověď zněla to nemůže dělat pouze výbor, nejvíce pro to mohou udělat stávající členské země. Pan Silunas z Ruska vyslovuje pobouření nad tím, kolik času se věnuje financím a navrhuje, aby se více mluvilo o tom, co AITA udělá pro rozvoj divadla, aby bylo atraktivnější, aby mělo větší uměleckou úroveň. Odpověď prezidenta - to je odpovědnost každého národního centra a řešení této otázky je v zájmu budoucnosti AITA. Závěr k diskusi: příspěvky budou i nadále stavěny na vzájemné solidaritě.

Ve velmi emocionální části kongresu se s funkcí rozloučil po osmi letech pan Lovegrove, aby ji odevzdal již v Monaku zvolenému Thomasu Haugerovi z Norska. „Byl jsem v životě leccím, režisérem, učitelem, inspektorem, ale možná, že léta prožítá v AITA jako její prezident, byly nešťastnější v mém životě. Potvrdil jsem si, co jsem teoreticky věděl, že divadlo je obrazem života, tradice, duše národa. Pochopil jsem to zvláště v exotických zemích. Tady nikde neuměli vyslovit moje jméno, a tak jsem dostával nejrůznější přezdívky - nejvíce se mi líbilo love-love“. Po těchto slovech a za dlouhotrvajícího aplausu pan Lovegrove opustil předsednický stůl a šel si sednout mezi pozorovatele.

Mnoho času bylo věnováno **volbám**. Nejdramatičtější byla

volba viceprezidenta, poprvé byli dva kandidáti. J. Lemaire z Francie ve svém volebním proslovu prohlásil, že má dvě přednosti. Vládne oběma jednacími jazyky a je Francouz a UNESCO je práce v Paříži. Pan T. Levent z Turecka sice mluví pouze anglicky, ale za to se pokládá za divadelníka a může rozvíjet projekty, sloužící amatérskému divadlu. Těsně byl v tajných volbách zvolen J. Lemaire. Novinkou jsou také dva jazykové sekretariáty doplňující světový sekretariát v Kodani. Anglický vede Y. Fachler z Izraele, francouzský P. Celario z Monaka. Dalšími novými členy výboru jsou P. Bowel - koordinátorka pro drama in Education, D. de Corte jako pokladník a E. Moore - koordinátorka pro reklamu, sponzorství, image apod. otázky. Losováním se určila délka jejich funkčního období (dva nebo čtyři roky).

Předmětem dalšího jednání byly **dva návrhy**. Společný návrh USA, Kanady a Irsko byl zaměřen proti tzv. pozitivní diskriminaci. Dožadoval se přijetí rezoluce zaručující, že všechny akce AITA, včetně kongresu a reprezentace AITA, mají být absolutně fair vůči geografickým oblastem, rasám, pohlaví, jazykům apod. Rozpoutala se tvrdá diskuze, zda to není projevem amerického fundamentalismu, statut AITA přece nikdo nediskriminuje, AITA není OSN a nemůže si klást politické požadavky. Nakonec byl přijat kompromisní návrh M. Bruce z Monaka, aby usnesení obsahovalo bod, že budoucí akce AITA budou fair vůči geografickým regionům AITA. Hladší průběh měl návrh Velké Británie o zřízení stále umělecké komise AITA - byl jednomyslně přijat.

Stanovy AITA byly doplněny o bod, že asociovaným členem se může stát i jednotlivec.

Příští kongres se uskuteční ve dnech 21. - 30.8. v Monaku.

O kongres za čtyři roky se zajímalo Maroko, které nabízí turistické atrakce a Nizozemí, jež chce festival a kongres uspořádat jako pracovní setkání k následujícím tématům - pozice divadla v multikulturní společnosti, divadelní kritika, propagace divadla, rozdíl mezi divadlem majoritní a minoritní společnosti. Podle ohlasů přímo na kongresu má větší šance Maroko (kongres ještě nikdy nebyl na africkém kontinentu).

Novými členy AITA/IATA se staly Ukrajina a Maroko.

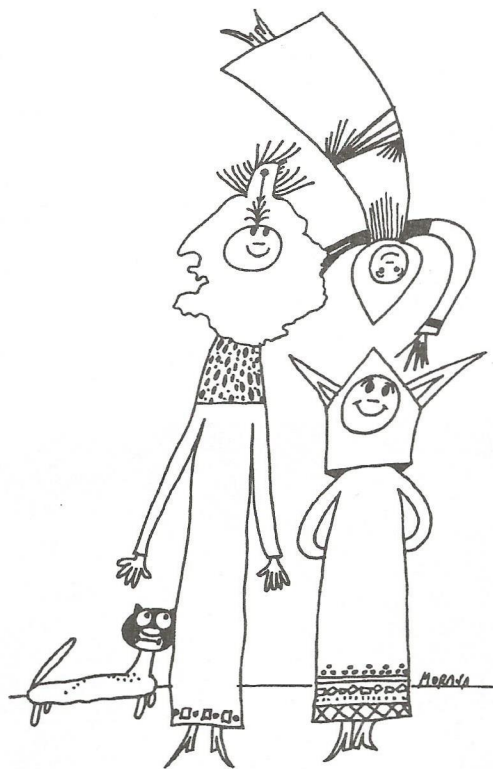
V Ankaře zasedaly také jednotlivé regionální sekce AITA/IATA. Ve Středoevropské sekci (CEC), do níž patří i Česká republika, zabrala nejvíce času velmi živá a také velmi tvrdá diskuze o možné **restrukturalizaci CEC**. Vlámsko-nizozemský návrh uvazuje o zřízení tzv. slovanské sekce + zbytku Evropy (mj. všechny bývalé socialistické státy, včetně nástupnických států SSSR mimo Pobaltí a dále Kypr, Izrael a Turecko). Do této sekce by patřila i Česká republika. Za návrh se v podstatě nikdo plně nepostavil. Zazněla slova o nové železné oponě a o tom, že se AITA místo divadlu věnuje spíše procedurálním otázkám. Nový region nebude regionem slovanským (Bělorusové, Kypráni, Turci, Izraelci, Maďaři apod. opravdu nejsou Slované). Česká republika ležící ve střední Evropě je spíše mostem mezi východem a západem než typickou slovanskou zemí. Odmítnutím návrhu však problém, že 16 členských zemí CEC je příliš mnoho, a že je třeba uvažovat o budoucnosti,

nebyl vyřešen. Byla ustavena **pracovní skupina** ke struktuře a úkolům CEC vedená panem Koymanem z Nizozemí. Další členové šestičlenné skupiny jsou z Rakouska, Anglie, Irsko, Ruska, Německa a České republiky.

Dlouho se diskutovalo k otázce, jak získat finanční prostředky na projekty CEC. Belgičané upozornili, že Evropské společenství má mnoho programů zahrnujících nejen umění a kulturu, ale také sbližování mezi národy (mj. placení překladů knih a tiskovin). Evropské centrum pro amatérské divadlo (Lingen) nabízí v této souvislosti své zkušenosti se zpracováním projektu, aby mohl být přijat.

Prezidentem CEC se na dva roky znovu stal pan EWALD POLACEK z Rakouska. Nový sekretariát CEC je v Irsku.

Lenka Láznovská

Rádobydivadlo Klapý - Ukutný Lorco Corridou voníš
Foto: Ivo Mičkal

Rádobydivadlo v Estonsku.

Ve dnech 10.8. -13.8.95 se Rádobydivadlo Klapý zúčastnilo 1. ročníku mezinárodního divadelního festivalu „BILA PANI“ v estonském lázeňském městě HAAPSAVU (100 km od Tallinu při baltickém moři ve finském zálivu).

Festival měl co do úrovně velice vysokou uměleckou kvalitu. Některá představení byla téměř na profesionální úrovni, například ruský soubor z Permu svým představením PANNÁ (bylo uvedeno na inspiraci v Hradci Králové letošního roku), dále představení litevského souboru Ventspils, kteří velice expresivně, emotivně a velice zdařilými hereckými výkony odehráli Ionescova hru „ZIDLE“. Mě osobně nejvíce zaujalo svou vášnivostí představení švédsko-finského projektu souboru ARKKIPELAA, které by se dalo přeložit mystéria z NISKAMAE. Představení, které pojednávalo o milostném vztahu tří lidí (1 muže a dvou žen), ve kterém vítězí pokoření a třetí žena.

Stranou nešel zážitek z tanečního souboru z Barcelony v představení španělské tance. Perfektní vizuální podívání.

Na naši adresu mohu sdělit tolik. Naše představení Ukutný Lorco corridou voníš bylo přijato velice pěkně (odnesli jsme si cenu za originální ztvárnění klasického díla), alespoň nám to dávali najevo jak diváci svým dlouhotrvajícím potleskem, tak i odborníci, s kterými jsme měli možnost po představení diskutovat. Rodí se především pravděpodobná účast na festivalu v Litvě (Vilnius) v příštím roce. Doporučujeme z tohoto hlediska zvážit účast litevského souboru i na některé z našich vrcholných přehlídek, především představení ZIDLE by za to stálo.

Umělecká úroveň celého festivalu byla vysoká. Organizační trochu skřípala - začátky posunuty, některé diskuse se konaly, některé zase ne, některá představení odpadla a pak se hrálo jinde. Zkrátka začátečnické bolesti. Celkový dojem byl však příznivý. Získali jsme si řadu přátel (Jan Urvet, prezident estonské asociace a Vaclavas Vičius, režisér litevské asociace, Olga Solias - šéfka tanečního souboru Alexia ze Španělska). Viděli jsme kvalitní představení, z kterých se dalo poučit, především z důsledné dramaturgie a zajímavých režijních postupů.

Ladislav Valeš

OŘECHOVŠTÍ „ŠVÉDOVÉ“ R. 1995 VE ŠVÉDSKU aneb PĚKNÝ ZÁJEZD - ŽÁDNÁ SLAST

Cesta tam

Přepychový koráb silnic, současná vlajková loď firmy MAN, coach roku 1994 - to všechno jsou synonyma dopravního prostředku, který nás přijal do svých luxusních útrob na naši cestu po pěti městech středního Švédska.

Trasa devítidenního 1500 km dlouhé cesty byla jasná: Brno, Praha, Cinovec, Drážďany, Berlín, Sassnitz - trajektem do Trelleborgu, Örebro, Vedevag. Video hrálo, air-condition fungovala, WC splachovalo, bar prodával, zkrátka a dobře pohoda až do okamžiku, kdy ve spleti vozovek vybombardovaného centra Drážďan se náhle vyklopilo ze svého usazení čelní panoramatické sklo a zůstalo přichyceno pouze stěrači. Hororové chvíle nám po dvouhodinovém vyjednávání vynahradila německá důkladnost a cit pro prestiž od bezplatného noclehu se snídaní v Berghotelu Freital, přes preobjednání zaplaceného trajektu o jeden den až po záruční značkovou opravnu MAN a přistavení opraveného autobusu před hotel, vše během 15 hodin mezi pátkem podvečer a sobotou v poledne.

Čtyřhodinová noční cesta trajektem „Trelleborg“ byla poklidnou selankou s možností bezcelního nákupu, tance v disco klubu, posezením v kavárně nebo spánkem v pohodlných klubovkách pasažérských prostorů. A pak už jen nekonečná jízda po švédských dálnicích podél jezer s průzračnou vodou nebo hustými lesy se šťastným koncem na parkovišti soukromé vily přítele Ericssona, kde jsme strávili dalších pět dní.

Představení

Bylo jich pět a každé svým způsobem specifické. Překvapením pro nás byly velmi chabé znalosti Švédů o třicetileté válce a švédské účasti v ní. Nevěděli, že v ní padl švédský král, že vojskům velel Lenart Torstenson, že Švédové zaplavili celou střední Evropu a že se dostali až téměř k Vídni. Proto byly úvody představení rozšířeny o tyto realie včetně poznámek o Brnu, Spilberku, Raduitu de Souches a dalších historických skutečnostech.

24.9. první představení - městské divadlo v Örebro. Slušně vybavená scéna s dobrou návštěvou. Úvodní slovo bylo nedostatečné, reakce publika však kupodivu dobré.

25.9. druhé představení - Lindsberg, kde byla scéna mizerně technicky vybavená. Zde jsme hráli pro školici středisko utečenců z Jugoslávie. Hostitelé byli bláhově přesvědčeni, že nám tito lidé budou rozumět, vždyť jsou to taky Slované?!

26.9. třetí představení - Hällenfors je v kraji proslaven svou vysokou kriminalitou a proto se mu říká Malé Chicago. Zde jsme hráli na alternativní scéně pro žáky gymnázií a na reakcích publika to bylo hned znát.

27.9. čtvrté představení - město Karlskoga bylo sídlem Alfreda Nobela. Na švédské poměry dobře technicky vybavená scéna. Velmi pěkná návštěva včetně pana Nobela (viz dále).

28.9. páté představení - v severní části Stockholmu za spolupráce

Ořechovské divadlo - Bylo nebylo aneb Jak Švédové L.P. 1645 Brno marně dobývali

Foto: Ivo Mičkal

s naším velvyslanectvím. Slušná návštěva Čechů ve zcela technicky nevyhovujícím sále. Mimochodem - vstupenky prodávala naše paní kulturní atašé.

Zajímavosti

První - ve Švédsku ještě existuje jakési reziduum po socialistickém Československu - sdružení Švédsko-českého přátelství. Představitelem tohoto svazu byl nějaký pan Pel'e Westman, Švéd, člověk, který nedokázal zajistit ani večere.

Druhá - muzeum Alfreda Nobela ve městě Karlskoga. V pracovně za stolem seděla věrná kopie tohoto vědce. Po dvou minutách výkladu průvodkyně se náhle pohnula a anglicky nás přivítala. A tak jsme pana herce pozvali po vzájemném fotografování na naše večerní představení. Přišel - v kostýmu, namaskován a, s kytkami v náručí.

Třetí - město Örebro - velmi dobře udržovaná vodní tvrz uprostřed města.

Čtvrtá - představení profesionálního loutkového divadla z Örebro pouze pro náš soubor: „O krejčíkovi a látce“. Příjemní lidé, dobrá herečka, průměrné představení.

Pátá - po každém našem představení včetně návštěvy loutkového se konalo přátelské posezení s pořadatelem a příznivci. My jsme vkládali pivo, samozřejmě české, oni ostatní.

Šestá - jako většinou všude na západě, tak i zde jsou velkoprodejny soustředěny za městy ve spleti parkovišť a prodejních hal. Večer se zde lze i úspěšně ztratit. Otevřeno od osmi do dvaceti.

Šedá - poslední večer jsme strávili v docela „obyčejném“ víkendovém domě člena předsednictva AITA pana Lenarta Holmquista. Rozlehlý patrový dům amerického jižanského typu se sloupy v průčelí a několika doprovodnými domky, kusem jezera, saunou u něj a rozlehlým soukromým lesem, pohlítily celou českou výpravu beze zbytku. Vnitřní vybavení domů připomínalo spíše zámecké prostory včetně názvů jednotlivých pokojů: bílý, růžový, modrý ...

Ovšem zcela bez zajímavosti pro nás byla skutečnost, že po ztrátě jednoho dne opravou autobusu, nezbýval čas na osobní volno - denně se hrálo, denně vykládalo a stavělo, bouralo a nakládalo, do noci se sedělo a vstávalo nejspíše v osm ráno. Zkrátka - pěkný zájezd, žádná slast.

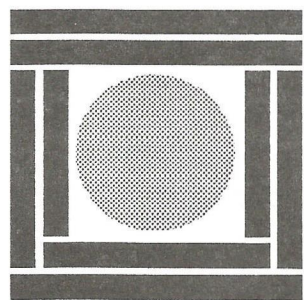
Cesta zpět

Od posledního hracího dne nás provázela dešť. Místní tvrdili, že je dlouhý podzim. Jindy prý zde v tuto dobu už leží sniž. To se nám vyplnilo na cestě zpět, kdy nás mimo sniž s deštěm při teplotě 4 st. C provázela na silnicích bouře s blesky a na lodi se přidalo pořádné krupobíjí. Po překročení německých hranic zmizelo všechno jako mávnutím kouzelným proutkem a o deset hodin později nás klid domova sevřel do svého náručí. Byli jsme zase doma.

František Klačka

ČESKÉ STŘEDISKO AITA/IATA INFORMUJE, ŽE VLÁMSKÝ SVAZ PRO AMATÉRSKÉ DIVADLO NABÍDL RECIPROČNÍ VÝMĚNU SVÝCH DIVADLNÍCH SKUPIN S ČESKÝMI SOUBORY: ZAJEMCI SE MOHOU HLÁSIT NA ADRESE STŘEDISKA (pracoviště ARTAMA). PŘIHLÁŠKA MUSÍ OBSAHOVAT:

- název, místo působení a kontaktní adresu souboru
- jméno vedoucího souboru
- počet a věk členů
- popis inscenace (inscenací), s níž (s nimiž) soubor hodlá v zahraničí vystupovat, včetně technických údajů a délky představení
- návrh termínů, v němž soubor hodlá vycestovat a

- kdy chce přijmout belgický soubor
- popis nabídky pro belgický soubor (festival, přehlídka, vystoupení v městském divadle, prohlídka města a okolí, výlety apod.)
- fotografie z nabízené inscenace

aita/iata

INFORMUJE

Vyňato ze Zpravodaje DILIA č. 2/95

Mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany autorských práv

I v naší kulturní sféře je poměrně málo známá skutečnost, že DILIA a OSA jsou jako jediné ochranné organizace v České republice členy mezinárodní nevládní organizace CISAC (Mezinárodní sdružení společností autorů a skladatelů). Tato mezinárodní organizace byla iniciátorem vytvoření skupiny autorských organizací členských států Evropské unie, která připravila a od loňského roku též realizuje Program PHARE - intelektuální vlastnictví. Tento program je zaměřen v jednotlivých státech střední a východní Evropy jednak na ochranné organizace autorské a jednak na státní orgány, které jsou odpovědné za oblast intelektuálního vlastnictví. V rámci tohoto programu se uskutečňují semináře týkající se největších problémů jako „Boj proti pirátství“, nebo určité oblasti např. audiovizí, ale také speciálně zaměřené semináře a školení v ochranných organizacích autorských DILIA a OSA. Proto k nám za poslední dva roky přijíždějí experti na tuto problematiku ze států Evropské unie a sledují, jak se u nás dodržuje autorské právo.

Aktuální informace z mezinárodního autorského práva

Od 1. července letošního roku nabyla účinnosti direktiva Evropského společenství o době trvání autorského práva v délce 70 let po smrti autora. Pro většinu členských států to znamená prodloužení doby ochrany (z těchto států chránilo 70 let své autory pouze Německo a Rakousko). Prodloužení se vztahuje i na autory, od jejichž smrti uplynulo více než 50 let a byli již volní, ale méně než 70 let (k tomu viz Nové knihy č. 33/1995 V. Stránská: „Ochlas na článek“).

Našeho státu se zatím toto prodloužení doby ochrany přímo netýká. Chtěla bych však upozornit na praktický dopad rozdílu v 50-leté době ochrany platné u nás a 70-leté v EU. Pokud divadlo v České republice provozuje hru autora z některého státu EU, od jehož smrti uplynulo více než 50 let, ale méně než 70 let, nemusí mít souhlas ani platit autorský honorář. Jakmile však divadlo vyjede na hostování s touto hrou do některého státu EU, podléhá toto provozování díla režimu státu, kde k němu dojde. To znamená, že musí mít souhlas majitelů autorského práva a musí zaplatit honorář.

JUDr. Věra Stránská,
ředitelka

Nové smlouvy uzavřené v roce 1995

Jean Anouilh	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
ANTIGONA		
Jean Anouilh	8% z brutto tržeb	do 31.12.1996
POZVÁNÍ NA ZÁMEK		
Paul Claudel	8% z brutto tržeb	do 31.12.1996
PROTEUS		
Jean Cocteau	8% z brutto tržeb	do 31.12.1996
DVOUHLAVÝ OREL		
John Fowles 500 GBP proti 6% z brutto tržeb		do 26.9.1997
SBĚRATEL		
Dramatizace Marek Pivovar		
Christian Giudicelli	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
PREMIÉRA MLÁDÍ		
Grigorij Gorin	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
ŠUMĀR NA SVATBĚ		
Michel de Chelderode	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
RUDÁ MAGIE		
Pierre Chesnot	8% z brutto tržeb	do 31.12.1996
SOUSEDKA		
Federico S. Inclán	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
JULIE UMÍRÁ KAŽDOU NOC		
E. Ionesco	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
PLEŠATÁ ZPĚVAČKA		
Yves Jamiaque	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
PAN HAMILKAR		
Arthur Kopit 300 USD proti 6% z brutto tržeb		do 31.12.1997
TATÍNKU, UBOHÝ TATÍNKU ...		
Arthur Miller	6% z brutto tržeb	do 31.12.1997
POHLED Z MOSTU		
Marsha Norman	6% z brutto tržeb	do 16.10.1998
DOBROU NOC, MAMI		
Eva Pataki 500 DM proti 6% z brutto tržeb		do 17.12.2000
EDITH A MARLÉNE		
Coline Serreau	8% z brutto tržeb	do 31.12.1996
ZAJÍC, ZAJÍC		

Umberto Simonetta	8% z brutto tržeb	do 31.12.1996
USMĚVAVÝ SYN		
Pascal Vrebos	8% z brutto tržeb	do 31.12.1997
PIRUETA		
N. Wenckheim 500 USD proti 6% z brutto tržeb		do 31.12.1999
PETROPOLIS		
Od 1.1.1995 je na území České republiky volné celé dílo Antoine de Saint Exupéryho a od 1.1.1996 dílo Fr. Werfela		

Nepřehlédněte!

V minulém roce jsme uzavřeli smlouvy, které jsou stále ještě platné a záloha na tantiémy byla již zaplacená. Dále uvádím jejich seznam:

Peter Barnes	6% z brutto tržeb	do 18.9.1997
ČTRNÁCTÝ HRABĚ GUERNAY		
Donald Churchill	6% z brutto tržeb	do 20.10.1997
NATĚRAČ		
Ray Cooney	6% z brutto tržeb	do 31.12.1996
DVA V JEDNĚ		
Ray Cooney	6% z brutto tržeb	do 31.12.1996
1+1=3		
Mario Fratti	6% z brutto tržeb	do 3.8.1999
AKADEMIE		
Mario Fratti	6% z brutto tržeb	do 3.8.1999
KLEC		
William Inge	6% z brutto tržeb	do 31.12.1997
PIKNIK		
George S. Kaufmann	6% z brutto tržeb	do 31.12.1996
PŘIŠEL NA VEČEŘI		
John Patrick	6% z brutto tržeb	do 31.12.1997
MANŽEL PRO OPALU		
John Patrick	6% z brutto tržeb	do 31.12.1997
OPALA JE POKLAD		
Patrick Ryan	6% z brutto tržeb	do 18.8.1997
JAK JSEM VYHRÁL VÁLKU		
Peter Shaffer	6% z brutto tržeb	do 18.5.1997
EQUUS		
Murray Schisgal	6% z brutto tržeb	do 8.3.1997
STENOTYPISTĚ		
J.R.Tolkien	6% z brutto tržeb	
HOBIT		
E. Thompson	6% z brutto tržeb	do 31.12.1996
ZLATÉ JEZERO		
Mika Waltari	6% z brutto tržeb	
ČARODĚJKY		
T. Williams	7% z brutto tržeb	do 26.8.1998
BÁJEČNÁ NEDĚLE V PARKU CREVE COEUR		
T. Williams	6% z brutto tržeb	do 5.5.1998
SKLENĚNÝ ZVĚŘINEC		
T. Williams	6% z brutto tržeb	do 14.7.1997
KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ NA ZEMI		
T. Williams	6% z brutto tržeb	do 15.3.1999
VÝSTŘEDNOSTI SLAVÍKA		
Herb Gardner	6% z brutto tržeb	do 31.12.1996
SBOHEM LIDI		
Noel Coward	7% z brutto tržeb	do 11.7.1998
ROZMARNÝ DUCH		

Na co je také třeba dbát

Většina zahraničních agentur si přeje zaslání plakátů a dalších propagačních materiálů ke hře. Mnohé z nich přímo předepisují poměr velikosti písmen autora k názvu hry a ke jménům hlavních představitelů. Ale i v těch případech, kdy zahraniční agentura není tak přísná, je slušné, aby jméno autora bylo vytištěno větším a výraznějším písmem než jsou jména dalších osob, kteří se na hře podílejí.

Vydané texty

Ve vydavatelství DILIA vyšly následující texty: **Josef Bouček - Anežka Česká, František Pavlíček - Pasáček Vepřů**
Nicholas Wenckheim - Petropolis
 Velmi zajímavá hra o posledních devíti letech života Stefana Zweiga. Na tuto hru je již také zajištěna smlouva.
Vydané divadelní texty, které jsou na skladě, lze nadále objednat na adrese:
 DILIA - Zasilatelství IDEAL, Železná 56, 267 07 Chýňava, tel./fax 0311/91256

Vznik soukromého divadla - možnosti založení

Současná platná právní úprava:

Z.Č. 33/1978 Sb., o divadelní činnosti (divadelní zákon), platné jsou:

§ 2, divadelní činnost

§ 5, odst. 4,7, zřizování, řízení a zrušení divadel

§ 16, povinnosti pořadatele

Tento zákon byl novelizován: z.č. 122/1989 Sb., z.č. 127/1990 Sb., vyhl. č. 75/1978 Sb., změna 127/1990 Sb., (prováděcí k divadelnímu zákonu), změna 198/1989 Sb., výnos MK ČR o náhradách uměleckým pracovníkům za užívání vlastního šatstva, líčidel, hudebních nástrojů a líčidel. částka: 8/1974, 14, 18/1974 Sb., výnos MK ČR 10/1979 Sb., kterým se stanoví síť divadel - **zrušeno**.

Možnosti:

- divadlo, jako **spol. s r. o.** - obchodní zákoník

- divadlo, jako **družstvo** - obchodní zákoník

- divadlo, jako **sdrúžení** bez právní subjektivity - občanský zákoník

- divadlo, jako **divadelní sdružení (spolek)** - zákon 83/1990 Sb.

(nemůže sloužit k výkonu zaměstnání).

Divadlo lze provozovat jako jednu z **forem obchodní činnosti**, a to na bázi čistě komerční nebo jako kapitálovou společnost (s.r.o., a.s.) založenou za jiným účelem než je podnikání, pokud to zvláštní zákon nezakazuje (§ 56 odst. 1). Poté bude podléhat režimu, jako nezisková organizace, s tím, že zisky z komerční činnosti budou zdaněny jako u normální obchodní společnosti.

Divadlo jako spol. s r.o.

Ustanovení § 105 a násl. obchod. zákoníku.

Založit ji může fyzická i právnická osoba, i jeden člen, nejvíce však může mít 50 členů. Základní jmění 100 000 Kč. Hodnota vkladu společníka musí činit nejméně 20 000 Kč. Základní listinou je společenská smlouva, ve které se stanoví mimo jiné práva a povinnosti zakladatelů, režim společnosti, velikosti podílů dělení zisků. Společnost může založit např. jeden člen divadla, nejčastěji vedoucí souboru, herci mohou být ke společnosti v pracovně právním vztahu (zaměstnanci).

Vklady mohou být i nepeněžité, jejich hodnota musí být však penězi vyjádřitelná (cena obvyklá podle místa a času, nebo soudní odhad). § 111 - z každého vkladu musí být splaceno minimálně 30 %. Společnost s r.o. musí mít obliga-

torně ze zákona tyto orgány: valnou hromadu, jednatele, stanoví-li společenská smlouva pak i dozorčí radu.

Družstvo je neprávem opomíjená právní norma uspořádání právnické osoby:

- patří mezi právnické osoby, které se mohou stát podnikatelskými subjekty, ale mohou být založeny i k jinému účelu (to mohou být i s.r.o. a a.s., nikoliv však v.c.s. či komanditní společnosti)

- družstvo je společenstvem **neuzavřeného** počtu osob, právnických či fyzických. Minimální počet fyzických osob k založení družstva je 5, jde-li o právnické osoby, stačí 2.

- minimální zapisované základní jmění družstva je stanoveno na 50.000 Kč. Výši vkladů členů určí členská schůze.

- nejvyšším orgánem družstva je členská schůze. V malém družstvu (do 50 členů) může plnit i funkci představenstva a kontrolní komise.

Výhody:

- a) Je možné, aby družstvo formulovalo účel založení - rozvíjení kulturních aktivit v místě.
- b) Družstvo může fungovat jako subjekt sdružující obec, jiné právnické osoby (občanské sdružení, podnikatelské subjekty), pracovníky doposud zaměstnané v kult. instituci, stejně jako jiné fyzické osoby, budou-li mít o členství zájem. Takový zájem lze předpokládat u tzv. kulturních leadrů (osobností) daného města.
- c) Někteří členové družstva mohou být k družstvům v pracovním poměru nebo pro družstvo vykonávat práci a být za ni odměňováni, aniž by šlo o pracovní vztah. Zdanění i pojištění se v tom případě řeší jako by šlo o pracovní poměr (závislá činnost).
- d) Vklad jednotlivých členů nemusí být stejný. Lišit se může nejen vklad právnických osob, ale i členů, kteří pro družstvo současně pracují a ostatních fyzických osob.
- e) Obec či jiná právnická osoba může některé věci (movité i nemovité) družstvu zapůjčit za podmínek pro družstvo příznivých (i bezplatně).
- f) Členství leadrů (osobností kultury) umožňuje jejich aktivní účast spojenou s právem spolurozhodovat na členské schůzi.
- g) Družstvo je společenství nezavěšené. Členové mohou přestupovat i vystupovat z družstva. To je velmi důležité pro členství kulturních leadrů.
- h) Ve stanovách lze upravit řadu momentů důležitých pro fungování družstva - např. vyšší počet hlasů pro obec - dřívějšího zřizovatele, či pro právnickou osobu, která vnese větší vklad.
- i) Je možné zřídit i jiné orgány než ty, které jsou v obchodním zákoníku. Např. odborné komise pro některé činnosti družstva, jakož i povinnosti představenstva vyžádat si jejich názor.
- Družstva bývají spojována s talitním systémem. Avšak fungovala a fungují i v demokratických systémech. Např. bylo družstvo pražské ZOO až do svého znárodnění. Princip byl velmi zajímavý. Výše vkladu státu, země České a hl. m. Prahy činily po 1/4. Poslední čtvrtinu představovaly vklady „obecenstva“, tedy lidí, kteří se o ZOO zajímali. Podle stanov byly zřízeny komise odborné (přední biologové) a komise technické (přední odborníci v čele s pozdějším akademikem Bechyňem). Představenstvo bylo povinno názor komise vzít v úvahu, nikoli přijímat. Na valné hromadě však muselo vysvětlit, proč přijalo odchýlné rozhodnutí.
- Právo na dotaz měl i člen s občanským vkladem 100,- Kč. Bylo to moudré opatření, jež dávalo široké obci přátel ZOO přímo (regulovaných na valnou hromadu) uplatnit svůj názor, prostor měla i odbornost a konečná odpovědnost byla na představenstvu složeném podle výše vkladů ze zástupců státu (zastupovalo ministerstvo školství) země, města i občanů.

zpracovalo pracoviště REGIS-IPOS

Zvuk na jevišti

Zkušenosti z přehlídek nám ukazují, že zvuková část představení zůstává stále popelkou. Přitom víme, že zvuková stránka inscenace je nedílnou součástí její kvality, víme, že vhodně zvolené a technicky dobře provedené ruchy dotvářejí inscenaci, vytvářejí náladu a mohou působit jako důležitá tvůrčí složka inscenace.

Není mým úmyslem zabývat se režijní prací se zvukem. Jednak proto, že v této oblasti existuje jen velmi málo teoretické literatury, a jednak proto, že působení a použití zvuků a ruchů je omezeno pouze tvůrčí invencí režiséra a danými technickými možnostmi.

Tvůrčí invence režiséra je něco, co člověk má, nebo nemá, ale rozhodně nejde naučit. Něco lze získat praxí, divadelním rozhledem atd., ale nebude nám nic platné - byt' budeme mít sebelepší nápady, jestliže nebudeme mít technické zázemí, které nám umožní tyto nápady realizovat. To, jak toto technické zázemí vytvořit a jak je používat, je tématem, o kterém bychom teď mohli společně zapřemýšlet.

Pro přehlednost lze snad ruchy rozdělit do tří skupin:

1. zvuky vytvářené přímo živě při představení,
 2. zvuky použité z mg. pásků, kazet, disků, vyrobené v profesionálních studiích,
 3. zvuky, které si vyrobíme sami a vlastními prostředky nahrajeme.
- Ruchy (zvuky), které si hodláme pořizovat svépomocí (tedy třetí skupina) mají určitou výhodu. Jsou určeny a vyrobeny přesně pro požadovaný účel, a tudíž, pokud je umíme udělat, splní nejlépe svůj účel. Problémem je poměrně pracná a náročná výroba, vyžadující technické zařízení a určitou znalost jeho obsluhy.

Kromě technického vybavení, o kterém si budeme povídat příště, existují vyzkoušené způsoby imitování před mikrofonem i přímo za jevištěm.

Chtl bych vás upozornit, že pro orientaci a na pomoc budeme otiskovat určité návody, jak ruchy vytvářet. Vycházíme přitom ze zkušeností našich předních ruhařů a konečně i ze zkušeností vlastních, získaných za dlouhá léta filmové i divadelní praxe.

(pokračování příště)

Fr. Mikeš

Jak vytvářet zvuky a ruchy

Bouřka, hřmění

Třese se velkou tabulí plechu. Jednotlivá zahřmění provedeme úhozem do zavěšené tabule plechu buď dlaní nebo gumovou paličičkou. Reprodukujeme poloviční rychlostí.

nebo: Stiskneme najednou větší počet sousedních kláves hlubokých tónů klavíru. Reprodukujeme také poloviční rychlostí

Brzdy, skřípění brzd

Hrotem kovového předmětu, např. nože nebo nůžek, přeježdíme za mírného kolmého tlaku po povrchu skleněné desky, třeba okenní tabule.

Děšť

Více než jednu minutu trvající děšť můžeme vytvořit vyléváním plně desetilitrové zahradní konve s kropátkem z výšky do prázdné vany. Podle toho, potřebujeme-li děšť padající na dlaždění, na dřevěnou nebo plechovou střechu, na okenní tabuli či na měkkou, případně travnatou plochu, položíme na dno vany dlaždice, nebo šikmo opřeme tenkou překližku, tabuli plechu, skla, nebo vystelíme dno vany zmačkanou pytlou. Má-li děšť dopadat na vodní hladinu, napustíme do vany napřed několik centimetrů vody.

nebo: Můžeme děšť imitovat za sucha. Podle charakteru deště sypeme buď mák, krystalový či pískový cukr nebo rýži rovnoměrně buď do prázdné lepenkové krabice od bot, na napnutý papír, na plátno, na bublen, na tenkou překližku nebo na plech. Takto vytvářené zvuky jsou ovšem poměrně krátké.

Dveře u auta, kočáru

Otevírání a zavírání dveří u auta imitujeme pomocí dvířek u ledničky. Zavírání můžeme napodobit také tak, že necháme z malé výšky spadnout na plochu knihu na podlahu. Otevírání a zavírání dveří u kočáru imitujeme pomocí víka na starém kufru, případně za součinnosti sešvačky na spisy, která vytvoří zvuk zapadnutí zámku.

Hlas z telefonu

Mluvíme do prázdné malé sklenice o objemu asi 2 dcl, nebo do pohárku z umělé hmoty v bezprostřední blízkosti mikrofonu.

Hlasy pohádkových, fantastických bytostí

Mluvíme do hrnce, konve, krabice, dózy, nebo jiné polouzavřené nádoby. Hlas dostává různá zabarvení rezonancí, jejíž tónová výška závisí jednak na rozměrech (hlavně na poměru velikosti otvoru k celkovému objemu nádoby), jednak na materiálu, ze kterého je nádoba vyrobena.

nebo: Mluvíme do plechové nebo z umělé hmoty vyrobené roury, jejíž konec můžeme případně zčásti zakrýt, nebo v pravidelném rytmu zakrývat.

Hlasy za zavřenými dveřmi, za tenkou zdí apod.

Mluvíme do mikrofonu zabaleného do silnější deky.

Křídla ptáků

Třepot a pleskot křídel imitujeme pomocí dvou nebo tří kousků látky (lze použít i kapesníky), položených na sebe a uprostřed přeložených na způsob školního sešitu, který držíme za hřbet, a třepotavým pohybem ruky jej v blízkosti mikrofonu rozkmitáme. Potřebujeme-li zdůraznit pleskavý zvuk křídel, jaký vzniká např. při vzletu holubů, necháme okraje látky při pohybu narážet o dlaň druhé ruky.

Kůň, jízda na koni

Při imitování zvuku koňských kopyt vytváříme jejich rytmus údery prstů, dlaní nebo dále uvedených pomůcek tak, že se při úhozech střídá levá ruka s pravou.

Při chůzi koně krokem mírně akcentujeme každou čtvrtou dobu.

Při klusu stačí patřičně zrychlit tempo.

Při cvalu nebo trysku případnou vždy na jeden úhoz levé ruky dva úhozy pravé, přičemž oba údery pravé ruky jsou poněkud slabší.

Dunivý dusot kopyt na měkké až polotvrdé půdě - otevřenými dlaněmi nebo spojenými konci prstů bubnujeme přes oděv na horní část hrudníku.

Klapot kopyt na dlažbě nebo kamenité cestě - půlkami skořápek z kokosového ořechu klepeme na dlaždice. Nebo - dvěma krajóny (fixy) klepeme na hranu stolu.

Lámání větví, praskot větví

V blízkosti mikrofonu lámeme zápalky nebo párátko. Záznam případně reprodukuje poloviční rychlostí.

Letadlo tryskové

Po režné niti nebo tenkém provázku napjatém napříč místností přeježdíme otevřenou krabičkou z lepenky nebo umělé hmoty, která je přiložena

otvorem k provázku tak, aby se třením rozechvívaly obě její protilehlé stěny. Stačí kořenka z plexiskla. Okraje otvoru musí být drsné. Má-li být zvuk delší, musíme pohyb krabičky stále zblízka sledovat pohybem mikrofonu.

Lokomotiva parní

Jízdu s odfukováním páry imitujeme ústy vyslovováním přerušovaného „S“ v blízkosti mikrofonu.

nebo: třeme o sebe dva kusy skelného papíru,

nebo: kartáčem drhneme kuchyňské struhadlo, opřené do lepenkové krabice.

Praskání ohně z hořícího dříví

Celofán, igelit nebo vyřazený magnetofonový pásek zmačkáme do tvaru koule a nepravidelně mačkáme prsty obou rukou.

Požár

Malým kartáčkem kroužíme po kůži bubnu.

Vítr

Mírný až silný vítr

Kusem hedvábí nebo jiné jemné látky napínaný m rukama smykáme přes okraj prkénka nebo přes hranu stolu.

Meluzína

Pevný tenký provázek (nebo strunu) přivážeme jedním koncem k noze stolu nebo ke klíče pootevřených, ale pevně opřených dveří. Druhý konec napínáme rukou a po délce provázku přejíždíme dřevěným kolíkem. Tón meluzíny plynule měníme napínáním a opětným povolováním provázku.

Výstřel z děla

Velkou knihu nebo svazek časopisů necháme na plochu spadnout asi z výšky jednoho metru. Reprodukujeme poloviční rychlostí.

Výstřel z pistole

Ve vzdálenosti 1 - 2 metry od mikrofonu udeříme pravítkem na plochu na desku z tvrdého dřeva.

Výstřel z pušky

Pravítkem na plochu udeříme na sedací plochu koženého křesla. nebo: Záznam výstřel z děla reprodukuje poloviční rychlostí.

Vzdálená kanonáda

Sérii rychle po sobě jdoucích zvuků jako výstřel z děla reprodukuje se malou hlasitostí a se čtvrtinovou rychlostí.

Podle publikace Milan R. Novotný: *Malý slovník zvukových triků pro kinoamatéry, UKVČ Praha, 1985*

Amatérská divadelní asociace

nabízí audiokazety s ruchy a zvuky.

Soubor 4 kazet à 60 minut (celkem přes 300 ruchů) stojí 280,- Kč.

Je možné si objednat i jednotlivé kazety à 80,- Kč.

Kazety Vám budou zaslány poštou (poštovné a balné činí 30,- Kč), je možné sjednat na níže uvedeném telefonu i osobní odběr.

Kontakt:

ADA, Žitomířská 41, 100 00 Praha 10

Tel.: 02/720 958

Propagátor jevištní poezie

Milovníci veršů, účastníci a pořadatelé Moravského festivalu poezie ve Valašském Meziříčí si letos připomínají patnáct let od úmrtí jednoho ze zakladatelů této naší jediné celonárodní přehlídky v amatérském uměleckém přednesu ing. Jiřího Brolly. Ač odborný pracovník tehdejšího n.p. Tesla, měl rád básnictví a dovedl pro ně zapálit i druhé. J. Broll se soustavně a vynalézavě věnoval práci s mladými milovníky literatury a recitace. Pro místní Divadlo poezie psal originální scénáře a režíroval jeho pořady. Promyslel organizační strukturu a propozice valašskomeziříčských festivalů, které se od krajské soutěže Ostravska v roce 1965 postupně rozšířily na akce moravského a posléze až federálního (a dnes mezinárodního) dosahu, když se od jejich 9. ročníku přidali také recitátoři slovenští. Jeho další, již neuskutečněné plány směřovaly dokonce k přehlídce přednášečů z více slovanských zemí. Z Brollovy iniciativy vznikla ve Valašském Meziříčí rovněž recitační soutěž o Televizní baňku, určená jednotlivcům a kolektivům žáků základních škol. Památku obětavého propagátora kvalitní recitace a inscenování moderní poezie právem připomíná nyní i tým, kteří jej nikdy osobně nepoznali, speciální Cena Jiřího Brolly, každoročně udělována porotou MFP za osobitý dramaturgický výběr a odpovídající interpretaci mladému soutěžícímu do 18 let.

PRVNÍ POHÁREK

V pořadí nepochybně první z regionálních soutěžních kol (monologů a dialogů) O pohárek SČDO se konalo již 9.12. ve východních Čechách. Ujal se ho Městský klub ve Vamberku spolu s divadelním souborem Zdobničan ve Vamberku, s přáteli divadla v Sedloňově a s hradeckým Impulsem. Všecky pořadatele reprezentoval především obětavý vamberecký ředitel MK Michal Drtina. Jak soutěž ve vesnickém divadelním sále v Sedloňově, tak připojený seminář o tvorbě postavy ve Vamberku proběhly za dobré účasti, upřímného zájmu a poctivé snahy všech (nejpočetněji mladých) účastníků. *jh*

Plzeň - Žumbera žije

Ač měl „Saracénský čert“ v polovině července svou premiéru, téměř všichni jeho protagonisté se dodnes pravidelně scházejí. Dokonce se konalo i velké setkání, kdy se sešlo cca 160 členů divadelního spolku na jednom statku nedaleko Plzně. Totiž představitel Matěje získal v restituci statek a po nezbytných opravách zorganizoval sraz, na kterém se zpívalo, vzpomínalo, hrálo na kytary i opékalo prase. „Žumberáci“ dokonce vyprovokovali autory Saracénského čerta Josefa Kejhu a Pavla Vernera k napsání další hry. Tentokrát prý bude z prehistorie, asi z doby keltské.

V plzni se amatérskému divadlu daří, o tom svědčí počet stálých amatérských souborů i vznik nových studentických skupin. Asistenti režie, kteří jsou zároveň vedoucími divadelních souborů ČAS a Jezírko, posílili svá divadélka natolik, nestačí vyhledávat nové hry a zkouší alespoň na dvě party. Myšlenka sousedského sblížení a zájmu o divadlo i tradici města byla uve-

dena v život. Mohu se o tom přesvědčit každý pátek v plzeňské restauraci U námořníka, kde se „Žumberáci“ scházejí, kde nechávají zaznít divadelním vzpomínkám a hlavně, kde spřádají své nové divadelní plány.

Hana Šiková, *Esprit Plzeň*

HNOJNÍK (1.450 obyvj., okr.

Frýdek-Místek)

30 let v životě obce je jen malým časovým úsekem. V existenci zájmového sdružení je však již obdobím, kdy stojí za to se ohlédnout za svou činnost. Takovou příležitostí byla akce 30 let dětského divadla v Hnojniku.

Dětský divadelní a estrádní soubor, zakládající člen „Divadelního centra Pobeskydí“, vedený Annou Ševečkovou, se již 30 let zabývá dětským divadlem spojeným s dramatickou a hudební výchovou. Za uvedenou dobu bylo uvedeno 25 divadelních titulů, 10 hudebních akademii, 6 hudebně-dramatických estrád a 2 komponované pořady. To vše ve 140 reprízách nejen v místě ale i v nejbližších obcích, na 17 ti okresních přehlídkách a na 3 přehlídkách krajských.

K tomuto výročí trvání byla v místní škole uspořádána pro veřejnost výstava, zachycující dokumentačně celé toto období existence.

Zahájení výstavy bylo součástí setkání členů, kteří v souboru působili dříve i dnes. Za celou dobu existence souboru se jich v něm vystřídalo 737. Vedoucí souboru patřilo právem veřejně uznání, vyslovené starostou obce.

Stanislav Macek (*kráceno redakci*)

BRNO (388 tis. obyvj.):

Členové zastupitelstva města Brna rozhodli na svém zasedání 17.10.1995, že přispějí téměř milionem Kč na některé brněnské kulturní aktivity. Na údržbu a obnovu památek případně tentokrát 3,2 mil. Kč a 6 dětských a mládežnických organizací obdrží finanční příspěvek 375 tis. korun. Loutkové divadlo Jitřenka získá dotaci ve výši neobvyklých 400 tis. korun. (*Rovnost-Brněnský deník, 18.10.1995*)

OLBRAMOV (Okr. Tachov):

Zcela ojedinělou divadelní akcí se stal Vendelínský jarmark v Olbramově na Tachovsku, který se konal 21. a 22.10.1995. Vystoupily na něm 4 ama-

DS Žumbera Plzeň - Saracénský čert

Foto: L. W. Vyskočil

térské divadelní soubory z Tachova, Olbramova, Prahy, jejichž členové předvedli několika desítkám diváků kolekci pohádek, satirického pojetí příběhů ze Starého zákona i krátké středověké hry. Při tomto ročníku Vendelinského jarmarku se úspěšně představilo také několik pražských, plzeňských, černošských a olbramovických dětí se scénickým tancem. Přehlídka svým významem přesáhla rámec tachovského okresu. (*Plzeňský deník*, 23.10.1995)

NYMBURK (15 tis. oby.v.):

Na 4.11.1995 připravil divadelní spolek Hálek v Nymburce zahájení 2. ročníku divadelního festivalu Nymburský pohádkový podzim. Do programu, určeného dětem z okresního města a okolí, byla zařazena představení souborů z Prahy, Kralup nad Vltavou, z Ústí nad Labem i domácího - pořadatelského - spolku. (*ZN noviny*, 30.10.1995)

STRAKONICE (25 tis. ob.):

Strakonický soubor F. L. Čelakovského má jako jediný ochotnický soubor ve městě podporu MěÚ, který jej nechává spolu s Městským kulturním střediskem zkoušet v kulturním domě zdarma. Podle slov uměleckého šéfa a režiséra z listopadu 1995 zvolil soubor jako svůj žánr operetu, o kterou mají podle něj diváci zájem. Uplatní se v ní celý soubor. Prozatím byla všechna představení vyprodána, opereta je tedy pro repertoár souboru výhodná. Jediný problém tkví v nedostatku mladých mužských zpěváků. (*Listy Strakonicka*, 01.11.1995)

KVĚTNÁ (okres Svitavy):

Podle informace z listopadu 1995 slaví divadelní ochotnický soubor Karla Högra z Květnice na Svitavsku 110 let své existence. Často s nimi spolupracovali herci a režiséři Slováckého divadla. (*Rovnost-Znojemský deník*, 02.11.1995)

TÝNIŠTĚ NAD ORLICÍ

(6000 ob., o. Rychnov n. Kn.):

Dne 11.11.1995 byl v Týništi nad Orlicí zahájen festival ochotnického divadla - 28. ročník Týništského divadelního podzimu. Vedle místních ochotníků byly k účasti vybrány soubory z Jičína, Chlumce, Vamberka a Třebechovic pod Orebem. Sponzorem akce se stala Česká spořitelna. (*Právo*, 13.11.1995)

ČESKÉ BUDĚJOVICE

(97 tis. oby.v.):

Podle informace z listopadu 1995 slaví divadelní ochotnický soubor J. K. TYLA při JČE, který působí v Českých Budějovicích, výročí 100 let od svého založení. (*Českobudějovické listy*, 09.11.1995)

TŘEBECHOVICE POD

OREBEM (6000 oby.v., okres Hradec Králové):

Středisko místní kultury při Třebechovickém muzeu betlému připravilo na 31.10. - 2.12.1995 24. ročník přehlídky ochotnických divadelních souborů za účasti domácího souboru Symposium, Divadelního souboru Jirásek z Týniště nad Orlicí a souboru ZUŠ J. Za-

cha z Čelákovic. (*Třebechovické haló*, č.8, 1995)

BRNO (388 tis. oby.v.):

Brněnský amatérský loutkářský soubor Jitřenka oslavuje v r. 1995 již 65 let své činnosti. Nepravdělně začal fungovat kolem r. 1924 jako divadélko rodinného typu, souborem se stal v říjnu 1930. Pod dnešním názvem začal působit v r. 1959. V roce 1990 ukončuje brněnská Zbrojovka zřizovatelství tohoto souboru, který v r. 1992 získává právní subjektivitu jako občanské sdružení „Divadelní společnost Jitřenka Bmo“. Rozhodujícím krokem k záchraně souboru se stalo usnesení zastupitelstva městské části Bmo střed a jeho rady zajistit tomuto sdružení provozní a ekonomické podmínky tím, že zabezpečí krytí jeho finančního plánu a doporučí magistrátu vyjmout z privatizace jeho budovu, aby jako majetek města sloužila k působení divadla pro děti bez dalších nevhodných přidružených činností. V říjnu 1993 byla ustavena tvůrčí skupina profesionálních zaměstnanců. Má za úkol zajišťovat převážnou část produkce - tj. určitý počet představení týdně pro organizovanou docházku dětí mateřských a základních škol - a metodickou pomoc amatérskému dětskému studiu a amatérskému souboru mladých a dospělých loutkářů. Jak dokládá statistika prvního pololetí r. 1995, Jitřenku pravidelně navštěvuje 166 školských zařízení z Brna a okolí. V současné době je to jediný amatérský loutkářský soubor v Brně, na jehož území bylo koncem 40. let nejen registrováno, ale i hrálo téměř 30 souborů amatérských loutkářů. (*Loutkář*, č.11, 1995)

POLICE NAD METUJÍ

(4500 oby.v., okres Náchod):

Na dny 22.10. - 16.11.1995 připravili v Polici nad Metují 48. polické divadelní hry za účasti Divadelního spolku při MKS z Červeného Kostelce, Divadelka Jesličky z Hradce Králové a hradeckého Draha. (*Polický zpravodaj*, č.21, 1995)

RUMBURK

(11 tis. oby.v., okres Děčín):

Vernisáž výstavy „Hraničář 1945 - 1995“ vyvrcholila 24.10.1995 akce "Český sever", kterou Dům kultury společně s amatérským divadelním souborem Hraničář slaví 50. výročí činnosti tohoto souboru. Premiéru měla i videokazeta „Hraničář vzpomíná“ scénáristy J. Honzika a publikace „Padesát let s Hraničářem“ sestavená M. Ledvínkou a J. Reinem. Na 28.10.1995 den 50. výročí první premiéry - připravili v Rumburku setkání členů souboru všech generací. Oslavy pokračovaly v listopadu, kdy na 10.11.1995 Hraničář připravil svou druhou letošní premiéru. (*Rumburské noviny*, č.15, 1995)

NETOLICE (2700 oby.v.,

okres Prachatice):

Podle informace z listopadu 1995 slaví amatérský divadelní soubor Tyl v Netolicích 112. výročí svého založení. Jeho zasluhou mohli návštěvníci zámku Kratochvíle u Netolice v době prázdnin shlédnout divadelní podobu Babičky Boženy Němcové.

Pro příští zámecké divadelní léto připravují ochotníci Strakonického dudáka.

(*Listy Prachaticka*, 14.11.1995)

BYSTRICE (Okr. Benešov):

Dne 10.11.1995 skončil v Bystrici u Benešova IV. ročník Dnů loutkového divadla za účasti amatérských i profesionálních loutkářů z Plzně a Prahy a Dětského divadelního souboru Bystrice. Deset představení shlédlo na 1300 diváků. Tradice loutkového divadla v Bystrici pochází z 20. let. Bez přerušení pracovali loutkáři v letech 1954 - 1987. V roce 1992 byl soubor obnoven a uspořádal 1. ročník festivalu „Dny loutkového divadla“, který je otevřen amatérům i profesionálům. (*Jiskra*, č.45, 1995)

HRÁDEK NAD NISOU

(7000 oby.v., okres Liberec):

Podle informace z listopadu 1995 slavnostním vyhlášením nejlepších hereckých výkonů skončil v Hrádku nad Nisou 16. Hrádecký divadelní podzim. Amatérské přehlídky se zúčastnily čtyři divadelní soubory. Domácí Vojan, Havlíček z Neratovic, Rádobydivadlo Klapý a Mladá scéna z Ústí nad Labem. Čtyři představení (během 3 víkendových dnů) shlédlo 1100 diváků. (*Liberecký den-Region Nisa*, 20.11.1995)

STUDÉNKA (11 tis. oby.v.,

okres Nový Jičín):

Ve Studénce oslavili 110 let ochotnického divadla přehlídkou Divadelní týden ve dnech 18. - 21.10.1995 za účasti divadelního souboru Lojza z Oder, Gasehaha z Krmova a domácího Divadelního souboru 2 + 3 Centra volného času Studénka. Jako host vystoupil divadelní soubor J Dvořák z Prahy. Přehlídka byla zakončena společenským večerem, na němž se setkaly všechny generace současných i bývalých ochotníků. Centrum volného času vydalo při této příležitosti publikaci 110 let trvání amatérského divadla ve Studénce. (*Město Občané Informace*, č.11, 1995)

BRANDÝS NAD LABEM - STARÁ BOLESLAV

(Okres Praha - východ):

Divadelní studio Větrník při ZŠ Palachova v Brandýse nad Labem - Staré Boleslavi zahájilo v r. 1995 druhý rok své činnosti. Navázalo na tradici původního Větrníku, který od r. 1979 patřil k nejlepším dětským divadelním souborům v kraji. Finanční náklady na činnost souborů nese ZŠ. Věkové rozpětí členů sahá od prvních tříd až po studenty vysokých škol. Děti pracují ve skupinách podle míry divadelních zkušeností a věku ve speciální učebně pro dramatickou výchovu a připravují svá divadelní představení. Práce v souboru je pro ně přitažlivá, o čemž svědčí účast i umístění na různých divadelních a recitačních přehlídkách a soutěžích. (*Tok*, č.11, 1995)

ŽEBRÁK (okres Beroun):

Kulturní klub a jeho divadelní soubor K J Erben připravily pod záštitou MěÚ v Žebráku na dny 7. - 10.12.1995 již 28. ročník tradiční přehlídky

amatérských divadelních souborů Erbenův Žebrák. Tento ročník připomněl 245. výročí první divadelní hry v Žebráku - „Umučení Páně“ (1750). Kromě domácích byly do přehlídky vybrány soubory z Plzně, Broum, Radnice a Libice nad Cidlinou. (*ZN noviny*, 08.12.1995)

HORAŽDŮVICE

(6000 oby.v., okres Klatovy):

Podle informace z prosince 1995 slaví ochotnický divadelní soubor z Horažďovic 150. výročí své činnosti. Za tuto dobu se zde odehrálo 400 premiér a mezi domácími herci se objevil i národní umělec Ladislav Pešek. Stálé zázemí našel soubor v posledních letech v místním kulturním domě. (*Klatovský deník*, 04.12.1995)

OLOMOUC (106 tis. oby.v.):

Jedenáctý ročník loutkohereckého festivalu Čechova Olomouc probíhal 18. 19. listopadu 1995 v Olomouci. Zúčastnily se ho např. domácí soubor Kašpárkova říše, pražský soubor Pimplerle, Děti Zdravíčka z Třebíče, brněnská Jitřenka a další. Všechny inscenace se hrály na scéně Kašpárkovy říše ve Slovanském domě. (*Svoboda-Ostravský deník*, 18.11.1995)

PLZEŇ (173 tis. oby.v.):

Plzeňské amatérské divadlo Propadlo, které slavilo v r. 1995 85. výročí založení, je přímým pokračovatelem Jednoty divadelních ochotníků (JDO) v Doudlevcích, která vznikla 24.2. 1910 a vystupovala v hostinci Panský dvůr (nyní restaurace U Bradlů). V r.1936 přijal soubor název Dělnické divadlo a přesídlil do Lidového domu, kde působil do r.1951. Za války se hrálo málo, v r. 1943 byla činnost zastavena. V letech 1951 - 1990 se soubor vrátil do hostince U Bradlů. Jeho zřizovatelem byly škodovčácké odbory. V letech 1965 - 75 procházel soubor krizí. V roce 1975 přišel nový režisér a soubor změnil název na Propadlo. Začala dosud nejspěšnější etapa činnosti. Od r. 1985 byl zřizovatelem Dům kultury, kde od r. 1990 soubor působil. Po změně majitele přesídlilo Propadlo do KS Esprit a hraje v divadle Dialog v Městánské besedě pro dospělé i dětské diváky. (*Plzeňský deník*, 08.12.1995)

VYSOKÉ MÝTO (11 tis.

obyv., okres Ústí nad Orlicí):

Rok 1995 byl významný pro ochotnické divadlo ve Vysokém Mýtě - hraje se tu již 170 let a před 70 lety získalo stálou scénu v budově Šemberova divadla, které bylo nedávno rekonstruováno. Vzniklo tu nové zázemí pro diváky i herce. Při slavnostním programu se představily oba místní ochotnické soubory - Malá scéna a Lyra. Vysokomýtský bigband a pěvecký soubor Otakar. (*S'95*, č.52, 1995)

ČESKÝ TĚŠÍN (29 tis. oby., okres Karviná):

V Českém Těšíně proběhl v prosinci 1995 mezinárodní divadelní festival amatérů Incident. Pět předních amatérských divadel z České republiky, Rakouska a Slovenska zde předvedlo

nejnovější ukázky své práce. Akci uspořádali organizátoři českotěšínské Szmazovy obce umělecké také v polské Cieszyně, neboť navazuje na každoroční česko-polsko-slovenský festival profesionálních divadel Divadlo na hranici. (*Svoboda-Karvinský a Havlířovský deník, 04.12.1995*)

OPAVA (64 tis.obyv.):

Opavská agentura Věžička přišla s iniciativou zaktivizovat opavské amatérské soubory a vytvořit jakousi divadelní „sezónku“, při čemž by

koordinovala jednotlivá představení. Domovskou scénou „sezónky“ by mělo být Loutkové divadlo. Zahájení připravila agentura už na leden 1996 představením nově vzniklého souboru TYJÁTR. (*Svoboda-Severomoravský deník, 18.12.1995*)

TÝN NAD VLTAVOU

(6000 obyv., okres České Budějovice):

V r.1855 byla v Týně nad Vltavou založena divadelní společnost, která v letech 1855 - 1905 uskutečnila 191 představení. Nejprve působili ochotníci v hostinci U zlatého slunce, odkud přesídlili v r. 1878 do hostince U Chrášťanských, kde byli až do postavení sokolovny v r. 1925. Společnost si zřídila přírodní divadlo v zámecké zahradě na ploše 1500 m², kde sehrála v letech 1921 - 1929 40 představení. Významnými členy souboru byli např. E. Kučerová (219 hlavních rolí), J. Nikolau (95 režii, na 300 rolí), J. Švehla (nastudoval 300 inscenací), V. Petřík (54 režii),

J. Strnad a F. Ryska (pracovali 50 let v souboru). V r.1956 byli týňští ochotníci pozváni jako první amatéři k hostování do Jihočeského národního divadla. Od 60. let do r. 1991 vedl divadelní společnost J Šesták, za jehož vedení bylo v městském parku postaveno otáčivé hlediště. V letech 1983 - 1995 uvedl soubor 350 představení pro 68 000 diváků. Šedesátiletý soubor má dostatek mladých lidí. Oslava 140. výročí ochotnického divadla v Týně proběhla 21.10.1995. (*Vltavin, č.23, 1995*)

LOUNY (23 tis. oby.v.):

V lednu 1996 schválila Městská rada v Lounech pronájem Loutkového divadla Spolku loutkářů na dobu 10 let. Pronájem byl určen jako bezúplatný s tím, že město souboru přispěje na provozní výdaje pro tento rok 50 000 korun. Jako podmínku stanovilo, že nájemce odehraje v sezóně říjen - březen minimálně 20 loutkových představení. (*Promenáda, č. 2, 1996*)

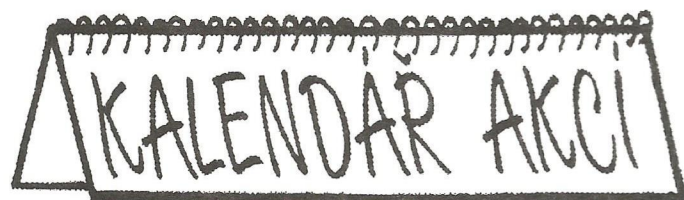
ČELÁKOVICE (10 tis. ob., okres Praha - východ):

V Čelákovicích se 20.1.1996 konal Kandrássek - memoriál Bedřicha Čapka v recitaci, monologích a skupinových vystoupení dětí základních škol a studentů gymnázií. (*ZN zemské noviny, 23.01.1996*)

ZÁKUPY (2000 obyv., okres Česká Lípa):

Ve dnech 1. - 2.12.1995 uspořádalo Městské kulturní středisko Zákupy spolu s městem a referátem kultury Okresního úřadu v České Lípě XI. okresní přehlídku ochotnického divadla za účasti divadelních souborů Jirásek z České Lípy, Horka ze Stráže pod Ralskem a Havlíček ze Zákup. Pět představení shlédlo 396 dětských i dospělých diváků. Na regionální přehlídku do Josefova Dolu postoupil DK Havlíček Zákupy. (*Zákupský zpravodaj, č.9, 1995*)

Pro AS zpracovalo Centrum informací v kultuře při IPOS Praha.

BŘEZEN - KVĚTEN ' 96

- 29.2. - 3.3. Hejkalův úsměv, Nové Město na Moravě
- krajská přehlídka činoherního divadla
1. - 3.3. Vamberk
- krajská přehlídka činoherního divadla
8. - 10.3. Seminář scénického svícení, Děčín
- 10., 17. a 24.3. Mělník, krajská přehlídka činoherního divadla pro děti
- 15.3. Plumlov - krajská přehlídka loutkového divadla
15. - 17.3. Wintrův Rakovník - kraj. přehlídka činoherního a mladého a netradičního divadla
15. - 17.3. Horažďovice - krajská přehlídka činoherního divadla
15. - 16.3. Netradlo Brno (Klub Leitnerova)
- kraj. přehlídka mladého a netradičního divadla
- 16.3. Třeboň - kraj. přehlídka činoherního divadla pro děti a loutkového divadla
16. - 17.3. Vamberk - kraj. přehlídka mladého a netradičního divadla
19. - 21.3. Hradec Králové
- regionální kolo Wolkrova Prostějova
22. - 24.3. Frýdek-Místek - kraj. přehlídka činoherního a mladého a netradičního divadla
- 22.3. Šumperk - regionální kolo Wolkrova Prostějova
22. - 23.3. Valašské Meziříčí - krajská přehlídka mladého a netradičního divadla
- 23.3. Teplice - regionální kolo Wolkrova Prostějova
- 23.3. Brno - regionální kolo Wolkrova Prostějova
- 27.3. Prostějov - regionální kolo Wolkrova Prostějova
28. - 31.3. Děčinská brána - kraj. přehlídka činoherního a mladého a netradičního divadla

28. - 31.3. Blansko - kraj. přehlídka činoherního divadla
29. - 31.3. Ústí nad Labem
- IV. divadelní festival soukromých škol
29. 31.3. Praha - kraj. přehlídka činoherního divadla, včetně divadla pro děti
29. - 31.3. Volyňské divadelní jaro - kraj. přehlídka činoherního a mladého a netradičního divadla
29. - 31.3. Otvírání, Praha - kraj. přehlídka mladého a netradičního divadla
29. - 31.3. Praha - kraj. přehlídka loutkového divadla
29. - 31.3. Plzeň - kraj. přehlídka loutkového divadla
29. - 31.3. Třebíč - kraj. přehlídka loutkového divadla
29. - 31.3. Opava - kraj. přehlídka loutkového divadla
30. - 31.3. Ostrov - kraj. přehlídka mladého a netradičního divadla
30. - 31.3. Hradec Králové - kraj. přehlídka loutkového divadla
30. - 31.3. Frýdek-Místek - kraj. přehlídka loutkového divadla
- 31.3. Praha - regionální kolo Wolkrova Prostějova
- 3.4. České Budějovice - regionální kolo Wolkrova Prostějova
20. - 21.4. POHÁREK SČDO, Přerov - národní kolo soutěže v přednesu monologů a dialogů
26. - 28.4. KOLÍN - I. otevřená národní přehlídka pantomimy a pohybového divadla
- 27.4.-4.5. Němčice nad Hanou - kraj. přehlídka venkovských divadelních souborů a činoherního divadla pro děti
- 30.4. Uzávěrka konkurzu na logo Jiráskova Hronova
3. - 5.5. Josefův Důl - kraj. přehlídka venkovských divadelních souborů
10. - 12.5. Havlíčkův Brod - kraj. přehlídka činoherního divadla pro děti
- 11.5. Svazová konference SČDO, Praha
- 15.-19.5. DIVADELNÍ TŘEBÍČ - národní přehlídka činoherního divadla

Poznámka: Uvedeny jsou pouze akce, o nichž se redakci dostalo informací. Krajské přehlídky dětských divadelních, loutkářských a recitačních kolektivů a dětské recitace jsou uvedeny v příloze d'ARTAMAN uvnitř listu.